

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ

SITUAČNÍ A VÝHLEDOVÁ ZPRÁVA BRAMBORY

PROSINEC
2016

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ

ZDROJE INFORMACÍ, ZPRACOVATELÉ PODKLADŮ:

Agra Europe – Potato Markets
Český statistický úřad
Český bramborářský svaz, z. s.
Český škrobářský svaz
Generální ředitelství cel
Ministerstvo financí
Ministerstvo zemědělství
Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR
Státní zemědělská a potravinářská inspekce
Státní zemědělský intervenční fond
Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský
Výzkumný ústav bramborářský Havlíčkův Brod, s.r.o.
Ústav zemědělské ekonomiky a informací

Odbor rostlinných komodit MZe

Autor:

Ing. Jan Žižka, MZe

Ředitel odboru rostlinných komodit:

Ing. Zdeněk Trnka, MZe

Autor touto cestou děkuje za spolupráci všem uvedeným organizacím a jejich odborným pracovníkům.

Situační a výhledové zprávy jsou pro všechny zájemce z řad studentů, pedagogů odborných škol a podnikatelských subjektů a dalších k dispozici také na internetu na adrese: www.eagri.cz

Autor fotografie:

Ing. Viktor Kopačka

Vydalo: Ministerstvo zemědělství, Těšnov 65/17, 110 00 Praha 1
Internet: www.eagri.cz, e-mail: info@mze.cz

ISBN 978-80-7434-338-4, ISSN 1211-7692, MK ČR E 11003

Tisk a distribuce: Ústav zemědělské ekonomiky a informací, www.uzei.cz

SITUAČNÍ
A VÝHLEDOVÁ
ZPRÁVA
BRAMBORY

PROSINEC
2016

OBSAH

Úvod	3
Použité zkratky	3
Souhrn	4
Zásahy státu u komodity brambory.	6
Kontrola kvality a zdravotního stavu konzumních brambor.	10
Fytosanitární podmínky obchodu s bramborami v rámci EU a při dovozu brambor ze třetích zemí	15
Pěstování a trh brambor v Evropě	18
Vývoj pěstování a trhu brambor v ČR	21
Brambory rané	28
Brambory ostatní	30
Brambory sadbové	33
Výrobky a polotovary z brambor.	36
Škrob bramborový a brambory určené k výrobě bramborového škrobu.	40
Přílohy	43

ÚVOD

Jedná se o zprávu, která obsahuje především definitivní údaje ČSÚ a další informace z kalendářního roku 2015 a dostupná data kalendářního roku 2016. Situační a výhledová zpráva BRAMBORY prosinec 2016 navazuje na zprávu vydanou v listopadu 2015. Je zpracována na základě údajů dostupných k 30. červnu 2016, pokud není uvedeno jinak. V první části zprávy jsou uvedeny zásahy státu vztahující se ke komoditě brambory. Další část je zaměřena na sledování jakosti tržních brambor v České republice a pěstování brambor v Evropě. Hlavní část zprávy je věnována problematice pěstování a zpracování brambor v České republice a vývoji cen na tuzemském trhu. Její součástí je i problematika výroby bramborového škrobu v ČR.

POUŽITÉ ZKRATKY

AMI	Agrarmarkt Informations – Gesellschaft mbH Bonn
AZS	Aktivní zušlechťovací styk
CPV	Cena průmyslových výrobců
CZV	Cena zemědělských výrobců
ČBS	Český bramborářský svaz
ČSÚ	Český statistický úřad
ČŠS	Český škrobářský svaz
DPH	Daň z přidané hodnoty
EHS	Evropské hospodářské společenství
EK	Evropská komise
EUR	Euro, společná měnová jednotka většiny zemí EU
EU	Evropská unie
EU 5	Bramborářsky nejvyspělejší země EU (Nizozemsko, Francie, Belgie, Německo, Velká Británie)
FAO	Organizace pro zemědělství a výživu
GŘC	Generální ředitelství cel Praha
HRDP	Horizontální plán rozvoje venkova
KN	Kombinovaná nomenklatura – číselné označení zboží celního sazebníku
MF	Ministerstvo financí
MJ	Měrná jednotka
MZe	Ministerstvo zemědělství
MP	Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR
NAZV	Národní agentura pro zemědělský výzkum
NČS	Nové členské státy EU (od 1. 5. 2004)
NK	Nařízení Komise
NR	Nařízení Rady
NV	Nařízení vlády
NUTS – 3	Nomenklatura územních statistických jednotek
OOO	Obchodní odbytová cena
Sb.	Sbírka zákonů

SAPS	Jednotná platba na plochu na 1 ha zemědělské půdy
SC	Spotřebitelská cena
SDO	Seznam doporučených odrůd
SOT	Společná organizace trhu
SZPI	Státní zemědělská a potravinářská inspekce
SRS	Státní rostlinolékařská správa
SVZ	Situační a výhledová zpráva
SZIF	Státní zemědělský intervenční fond
ŠÚ SR	Štatistický úrad SR
TIS SZIF	Tržní informační systém Státního zemědělského intervenčního fondu
ÚKZÚZ	Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský Brno
UNIKA	Německá bramborářská unie, Berlín
VÚB	Výzkumný ústav bramborářský Havlíčkův Brod
ÚZEI	Ústav zemědělské ekonomiky a informací

SOUHRN

V roce 2015 činila podle údajů ČSÚ sklizňová plocha brambor celkem 28 694 ha, z toho v zemědělském sektoru 22 681 ha a v rámci samozásobení domácností (plochy do 1 ha) 6 013 ha. Celková produkce brambor dosáhla 604 348 t. V zemědělském sektoru bylo sklizeno 504 955 t a v sektoru domácností 99 393 t brambor. V porovnání s rokem 2014 se jednalo o celkový meziroční pokles o 27,4 %, resp. o 228 414 t. Celkovou sklizeň brambor ovlivnily zejména nepříznivé klimatické podmínky. Průměrný hektarový výnos v roce 2015 činil 21,06 t/ha oproti 27,68 t/ha v roce 2014, což bylo snížení o 31,4 %.

Na rozdíl od roku 2015 nedošlo v roce 2016 k poklesu osázených ploch. Naopak, podle údajů ČSÚ vzrostla sklizňová plocha brambor na celkem 29 551 ha, z toho v zemědělském sektoru na 23 414 ha a v rámci samozásobení domácností (plochy do 1 ha) na 6 137 ha. Celková produkce brambor dosáhla 831 132 t. V zemědělském sektoru bylo sklizeno 699 605 t a v sektoru domácností 131 527 t brambor. V porovnání s rokem 2015 se jednalo o celkové meziroční zvýšení o 37,5 %, resp. o 226 784 t. Průměrný hektarový výnos v roce 2016 činil 28,13 t/ha oproti 21,06 t/ha v roce 2015, což bylo zvýšení o 33,6 %.

V roce 2016 na základě údajů ČSÚ se rané brambory pěstovaly na ploše 2 369 ha, přičemž v zemědělském sektoru to bylo 1 111 ha a odhad za domácnosti tvořil 1 258 ha. Produkce dosáhla 42 149 tun s hektarovým výnosem 17,79 t/ha. Průměrná CZV za červen dosáhla 9,08 Kč/kg a SC 19,63 Kč/kg.

V roce 2016 dosáhly podle údajů ČSÚ sklizňové plochy brambor ostatních (brambory pozdní konzumní a brambory pro výrobu škrobu) 24 264 ha a celková produkce dosáhla 719 597 tun. Oproti předcházející sezoně byla vyšší o 39,5 %. Průměrný hektarový výnos činil 29,66 t/ha, o 36,2 % více než v roce 2015. V zemědělském sektoru bylo sklizeno 19 385 ha a dopočet plochy domácností činil 4 879 ha.

Od 1. 1. do 30. 6. 2016 bylo do ČR dovezeno celkem 15,8 tis. t brambor nových a raných. Ve stejném období bylo vyvezeno celkem 4,7 tis. t brambor nových a raných.

V hospodářském roce 2015/16 bylo do ČR dovezeno 215,5 tis. t pozdních konzumních brambor, tj. o 51,5 % více než v roce minulém. Průměrná deklarovaná dovozní hodnota stoupla na 5,17 Kč/kg. Ve stejném období bylo z ČR vyvezeno 23,7 tis. t pozdních konzumních brambor v průměrné deklarované vývozní hodnotě 9,01 Kč/kg.

Průměrná měsíční CZV pozdních konzumních brambor za hospodářský rok 2015/16 dosáhla 6,07 Kč/kg, což je nárůst proti roku 2014/15 o 98,4 %.

Průměrná měsíční SC pozdních konzumních brambor za hospodářský rok 2015/16 dosáhla 15,65 Kč/kg. Proti roku 2014/15 činil cenový nárůst 36,7 %, což je 4,19 Kč/kg. Spotřeba brambor kolísá na úrovni 65 – 70 kg/osobu.

Ve výrobcích a polotovarech z brambor (kromě bramborového škrobu) bylo v hospodářském roce 2015/16 dovezeno po konverzním přepočtu 190,2 tis. t brambor. Vyvezeno bylo ve stejném období 71,5 tis. t přepočtených syrových brambor.

Na výrobu bramborového škrobu bylo v roce 2015 zpracováno 106,3 tis. t brambor. Jejich průměrný výnos činil 26,19 t/ha při 17,7 % škrobnatosti. Celkem bylo nakoupeno 22 074 t bramborového škrobu.

V roce 2015 bylo u 197 kontrolovaných osob provedeno 413 kontrol zaměřených na dodržování jakostních požadavků a správnosti označování u brambor. Bylo odebráno celkem 584 vzorků brambor, z nichž 107 (18,3 %) bylo vyhodnoceno jako nevyhovující požadavkům na jakost nebo označování. Z těchto nevyhovujících vzorků se v 34 případech jednalo o šarže raných brambor, v 73 případech šlo o šarže pozdních brambor.

V prvním pololetí roku 2016 prověřila SZPI 97 kontrolovaných osob a provedla 241 kontrol zaměřených na dodržování jakostních požadavků a správnosti označování u brambor. Bylo odebráno 365 vzorků brambor, z nichž 91 (24,9 %) bylo vyhodnoceno jako nevyhovující požadavkům na jakost nebo označování. Z těchto nevyhovujících vzorků se v 7 případech jednalo o šarže raných brambor, v 84 případech šlo o šarže pozdních brambor.

Z výsledků průzkumu výskytu původce bakteriální kroužkovitosti bramboru (CMS) z tuzemské produkce brambor ze sklizně v roce 2015 vyplývá, že bylo odebráno celkem 2 467 vzorků sadbových brambor, výskyt CMS byl prokázán ve 4 vzorcích (4 partiích) sadbových brambor. Z 595 vzorků odebraných z partií nesadbových brambor byl prokázán výskyt CMS u 6 vzorků (2 partií).

Z výsledků průzkumu výskytu původce bakteriální hnědé hniloby bramboru (RS) z tuzemské produkce brambor ze sklizně v roce 2015 vyplývá, že celkem bylo testováno 264 vzorků odebraných z partií sadbových brambor, výsledky všech testů na přítomnost RS byly negativní. Z 520 vzorků odebraných z partií nesadbových brambor byl prokázán výskyt RS ve 20 vzorcích (7 partií).

Objem dovozu na základě ohlášení podle zákona č. 219/2003 Sb., o uvádění do oběhu sadby pěstovaných rostlin, v roce 2016 činil 9 766 t sadbových brambor v 1 276 partiích, především z Německa a Nizozemska.

Do uznávacího řízení bylo v roce 2016 přihlášeno 218 odrůd. Na ploše větší než 100 ha se množilo 6 odrůd.

V posklizňových zkouškách bylo v roce 2015 hodnoceno 2 854,8 ha sadbových brambor. Celkem bylo uznáno 90,7 %, sestupněno 2,0 % a neuznáno 7,2 % množitelských ploch.

V roce 2016 pokračovalo na základě pověření ÚKZÚZ a za finanční podpory MZe ČR zkoušení odrůd konzumních brambor a brambor pro výrobu bramborového škrobu pro jejich zapsání do Seznamu doporučených odrůd. Přehled je k dispozici na www.ukzuz.cz.

V roce 2017 se nepředpokládají významné změny v osázených plochách brambor.

ZÁSAHY STÁTU U KOMODITY BRAMBORY

Do zásahů státu u komodity brambory jsou zahrnuty:

1. Celní sazby
2. Licenční režim
3. Daňová opatření
4. Dotační programy

I. Celní sazby

V rámci Evropské unie, jejímž členem je od 1. 5. 2004 i ČR, nejsou pro pohyb zboží stanovena žádná cla ani kvóty. V obchodním styku se zeměmi, které nejsou členy EU, platí celní předpisy EU. Pro rok 2016 byl Celní sazebník vydán nařízením Komise (EU) č. 1754/2015 ze dne 6. října 2015, kterým se mění příloha I nařízení Rady (EHS) č. 2658/87 o celní a statistické nomenklatuře a o společném celním sazebníku.

V příloze SVZ jsou uvedena vybraná cla, která mají vztah k položce brambory, bramborový škrob a výrobky ze škrobu.

2. Licenční režim týkající se dovozu a vývozu zboží (z/do zemí mimo EU)

Podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1308/2013, kterým se stanoví společná organizace zemědělských trhů a zvláštní ustanovení pro některé zemědělské produkty („jednotné nařízení o společné organizaci trhů“) a prováděcí nařízení EK (EU), kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1308/2013, pokud jde o režim dovozních a vývozních licencí, nepodléhá dovoz ani vývoz brambor ani bramborového škrobu licenčnímu řízení. Výjimku představovala v minulosti pouze situace, kdy při vývozu bramborového škrobu do zemí mimo EU byla požadována subvence. Zde byla nezbytná licence při vývozu nad 5 000 kg. V důsledku 10. Ministerské konference WTO však byly vývozní subvence v prosinci 2015 s určitými výjimkami (které se netýkají brambor ani bramborového škrobu) zrušeny a import i export těchto komodit tedy probíhá zcela bez licencí.

3. Daňová opatření

Zákonem č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty v platném znění, jsou upraveny daně z přidané hodnoty uplatňované na zboží, nemovitosti a služby.

Do skupiny zboží se sníženou 15% sazbou DPH jsou mimo jiných zařazeny následující položky celního sazebníku, týkající se komodit brambory nebo škrob:

- 0701 brambory, čerstvé nebo chlazené
- 1108 škroby, inulin
- 1702 ostatní cukry
- 2000 přípravky ze zeleniny

4. Dotační programy

Program rozvoje venkova ČR na období 2014 - 2020

Z programu rozvoje venkova ČR na období 2014 – 2020 (dále jen PRV) mohou pěstitelé brambor čerpat dotace na investice do výstavby i rekonstrukce zemědělských staveb, pořízení potřebných technologií i pořízení mobilních strojů. Tyto podpory je možné čerpat zejména z operace 4.1.1 Investice do zemědělských podniků a 6.1.1 zahájení činnosti mladých zemědělců.

Poskytování podpor se řídí Pravidly, kterými se stanovují podmínky pro poskytování dotace na projekty Programu rozvoje venkova na období 2014-2020, která vydává Ministerstvo zemědělství ČR na základě nařízení Evropského parlamentu a Rady č. 1305/2013 ze dne 17. prosince 2013 o podpoře pro rozvoj venkova z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova (EZFRV) a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 1698/2005. Tato Pravidla jsou zveřejněna na internetových stránkách Ministerstva zemědělství www.eagri.cz/prv a Státního zemědělského intervenčního fondu www.szif.cz.

Operace 4.1.1 Investice do zemědělských podniků

Dotace z této operace mohou čerpat všichni zemědělství podnikatelé na projekty od 100 tis. do 150 mil. Kč výdajů, ze kterých je stanovena dotace. Základní míra dotace je 40 %, a tu je možné u mladých začínajících zemědělců a žadatelů hospodařících ve znevýhodněných (LFA) oblastech o 10 % navýšit. Maximální míra dotace je 60 %.

Pro pěstování brambor se dotují zejména investice do výstavby či rekonstrukce skladů vč. technologií, sklizňových linek i dalších potřebných technologií a mobilní stroje. Operace je rozdělena na záměry podle jednotlivých sektorů, podle velikosti projektů a podle velikosti obhospodařované půdy.

Na pěstování brambor je tak možné čerpat z těchto záměrů:

- Rostlinná výroba - projekty do 1 000 000 Kč, žadatelů, kteří hospodaří na max. 150 ha,
- Rostlinná výroba - projekty do 5 000 000 Kč (nezáleží na velikosti obhospodařované půdy),
- Rostlinná výroba - projekty nad 5 000 000 Kč do 150 000 000 Kč (nezáleží na velikosti obhospodařované půdy).

Na přelomu září a října 2015 proběhlo I. kolo příjmu žádostí o dotaci z této operace.

Stav administrace I. kola ke dni 30. 9. 2016:

Záměr	Počet zaregistrovaných žádostí	Požadavek na dotaci zaregistrovaných žádostí (Kč)	Počet schválených žádostí	Požadavek na dotaci schválených žádostí (Kč)
Záměr b)	202	55 068 732	157	42 440 519
Záměr g)	352	311 701 499	300	259 283 978
Záměr l)	143	1 068 433 020	59	578 723 119
Operace 4.1.1 celkem	2 233	7 600 190 023	1502	4 283 914 509

Pramen: MZe

Aktuálně proběhlo 3. kolo příjmu žádostí v termínu od 11. 10. - 31. 10. 2016 (ve 2. kole příjmu nebyl vyhlášen příjem žádostí o dotaci z této operace). Alokace na celou operaci byla schválena ve výši 3 597 mil. Kč, z toho 961 mil. Kč je určeno na rostlinnou výrobu.

Stav administrace 3. kola po skončení příjmu žádostí o dotaci:

Záměr	Zaregistrované žádosti			
	počet	částka (Kč)	alokace (Kč)	úspěšnost (%)
Záměr b)	682	246 014 515	196 811 612	80
Záměr g)	592	607 506 994	269 785 926	44
Záměr l)	140	1 488 433 572	494 607 531	33
Operace 4.1.1 celkem	3 853	6 705 363 874	3 597 145 681	54

Pramen: MZe

Další příjem žádostí z operace 4.1.1 Investice do zemědělských podniků se předpokládá v říjnu 2017.

Operace 6.1.1 Zahájení činnosti mladých zemědělců

Již z názvu je patrné, že podpora je určena pro mladé začínající zemědělce, tedy osoby do 40 let (včetně), které nepodnikají déle než 2 roky. Dotace se poskytuje na realizaci podnikatelského plánu ve výši maximálně 45 tis. EUR, což činí cca 1,2 mil. Kč.

První příjem žádostí v této operaci proběhl ve 2. kole příjmu žádostí o dotaci v květnu 2016. Bylo podáno 682 žádostí s požadavkem na dotaci 852,5 mil. Kč. 619 žádostí s požadavkem na dotaci ve výši 773,75 mil. Kč bylo doporučeno k podpoře. Ostatních 63 projektů bylo zařazeno mezi náhradníky. Další příjem žádostí se předpokládá ve 4. kole příjmu žádostí v dubnu 2017.

Další možnosti poskytuje také operace **16.2.1 Podpora vývoje nových produktů, postupů a technologií v zemědělské prvovýrobě**, jinými slovy zemědělské inovace. Zde se podpora poskytuje na výzkum a vývoj a na investice spojené s vyvíjeným produktem, postupem či technologií.

Na zpracování brambor je pak možné čerpat dotace z operace **4.2.1 Zpracování a uvádění na trh zemědělských produktů**, a to na investice do potřebných technologií, strojů i staveb.

Od roku 2015 jsou v souvislosti s dobrovolnou podporou vázanou na produkci poskytovanou podle článku 52 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1307/2013 podporovány brambory určené pro výrobu škrobu a nově také pro konzumní brambory. Tyto podpory jsou ustanoveny v Nařízení vlády č. 50/2015 Sb., o stanovení některých podmínek poskytování přímých plateb zemědělcům a o změně některých souvisejících nařízení vlády. Pro brambory určené pro výrobu škrobu je vyčleněno 85 mil. Kč a pro konzumní brambory 50 mil. Kč.

V rámci jednotlivých podpůrných programů (PP) týkajících se brambor byly pro rok 2015 a 2016 stanoveny následující dotační tituly finančních podpor:

Program 3. Podpora ozdravování polních a speciálních plodin

Účel: Zvýšení kvality rostlinné produkce cestou náhrady chemického ošetření a prevence šíření hospodářsky závažných virových a bakteriálních chorob a chorob přenosných osivem.

Předmět dotace:

3. c) podpora na testování množitelského materiálu s využitím imunoenzymatických metod a metod PCR,

3. d) podpora tvorby rostlinných genotypů s vysokou rezistencí k biotickým i abiotickým faktorům a diferencovanou kvalitou obilovin včetně kukuřice, malých zrnin, olejnin, luskovin, brambor, pícnin, zelenin, chmele, révy vinné a ovocných dřevin,

3. e) prevence proti šíření karanténních bakterióz bramboru v uzavřených sadbových oblastech vymezených zákonem č. 219/2003 Sb., o uvádění do oběhu osiva a sadby pěstovaných rostlin a o změně některých zákonů (zákon o oběhu osiva a sadby), ve znění pozdějších předpisů.

Forma dotace: dotace do hospodářského výsledku (dříve neinvestiční dotace).

Výše dotace:

3. c) do výše 60 % prokázaných přímých nákladů,

3. d) do výše 80 % prokázaných vyjmenovaných nákladů (viz část D Zásad),

3. e) do výše 7 500 Kč na 1 ha osázené plochy brambor uznanou sadbou bramboru, použité v uzavřené sadbové oblasti. Dotace se nevztahuje na množitelské plochy brambor určené k výrobě sadby brambor.

Poznámka: Minimální množství použité uznané sadby v uzavřené sadbové oblasti, vymezené zákonem č. 219/2003 Sb., o uvádění do oběhu osiva a sadby pěstovaných rostlin a o změně některých zákonů (zákon o oběhu osiva a sadby), ve znění pozdějších předpisů, je 2 tuny/ha.

Dotační program 3.e. nebyl Evropskou komisí schválen, podpora je poskytována podle nařízení Komise (ES) č. 1535/2007 o použití článků 87 a 88 Smlouvy o ES na podporu de minimis v produkčním odvětví zemědělských produktů.

Program 9. Poradenství a vzdělávání

Účel: organizační, ekonomické a odborné poradenství

9.A.b. Speciální poradenství pro rostlinnou výrobu

Předmět dotace:

9.A.b.4) Podpora zajištění samostatných odrůdových zkoušek registrovaných odrůd polních plodin, za účelem zajistit získání a šíření informací o pěstitelských vlastnostech registrovaných odrůd polních plodin.

Forma dotace: dotace do hospodářského výsledku (dříve neinvestiční dotace).

Výše dotace:

9.A.b.4.e)

- maximálně do výše 24 000 Kč na 1 odrůdu píce a konzumních brambor po předání výsledků zkoušek ÚKZÚZ

9.A.b.4.h)

- maximálně do výše 14 000 Kč na 1 odrůdu brambor na výrobu škrobu po předání výsledků zkoušek ÚKZÚZ.

KONTROLA KVALITY A ZDRAVOTNÍHO STAVU KONZUMNÍCH BRAMBOR

Kontrola jakosti a zdravotní nezávadnosti brambor v roce 2015

V roce 2015 bylo u 197 kontrolovaných osob provedeno 413 kontrol zaměřených na dodržování jakostních požadavků a správnosti označování u brambor. Bylo odebráno celkem 584 vzorků brambor, z nichž 107 (18,3 %) bylo vyhodnoceno jako nevyhovující požadavkům na jakost nebo označování. Z těchto nevyhovujících vzorků se v 34 případech jednalo o šarže raných brambor, v 73 případech šlo o šarže pozdních brambor.

Podle procentuálního zastoupení hodnocených vzorků podle jejich země původu tvořily největší podíl vzorky z České republiky (55,8 %), dále vzorky brambor ze zemí EU (26 %) a nejméně vzorků pocházelo ze třetích zemí (0,2 %). U 18 % odebraných vzorků nebyla země původu uvedena.

Nevyhovující šarže brambor byly zjištěny v 88,8 % případů v maloobchodě (95 případů z celkem 107 nevyhovujících). Zbýlé nevyhovující vzorky brambor byly odebrány ve velkoobchodech (8,4 %) a ostatních provozovnách (2,8 %).

Počet vzorků brambor podle místa kontroly v roce 2015

Název	Výroba			Maloobchod			Velkoobchod			Ostatní			Celkem		
	Od	N	%N	Od	N	%N	Od	N	%N	Od	N	%N	Od	N	%N
Brambory rané	8	0	0	119	32	26,9	24	2	8,3	2	0	0,0	153	34	22,2
Brambory pozdní	33	0	0	263	63	24,0	121	7	5,8	14	3	21,4	431	73	16,9
Brambory celkem	41	0	0	382	95	24,9	145	9	6,2	16	3	18,8	584	107	18,3
Pouze ČR	29	0	0	268	51	19,0	29	0	0	0	0	0,0	326	51	15,6
EU mimo ČR	9	0	0	45	5	11,1	82	7	8,5	16	3	18,8	152	15	9,9
EU včetně ČR	38	0	0	313	56	17,9	111	7	6,3	16	3	18,8	478	66	13,8
Třetí země	0	0	0	1	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	1	0	0,0
Celkem mimo ČR	12	0	0	114	44	38,6	116	9	7,8	16	3	18,8	258	56	21,7
Neuveden	3	0	0	68	39	57,4	34	2	5,9	0	0	0,0	105	41	39,0

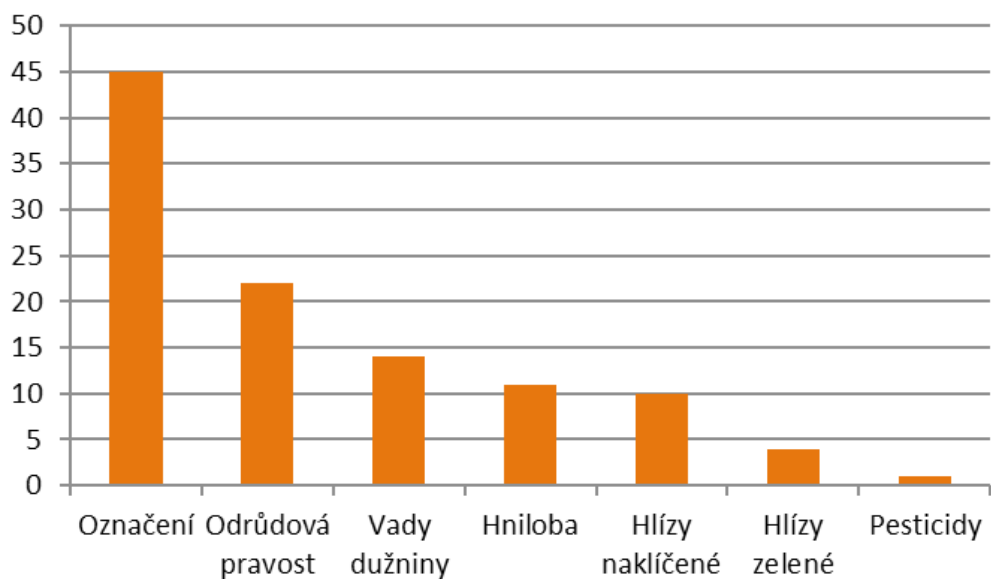
Pramen: SZPI

Legenda: Od - celkový počet odebraných vzorků, N - počet nevyhovujících vzorků, % N - procento nevyhovujících vzorků

Nejčastějšími jakostními nedostatky u nevyhovujících šarží brambor byly vady dužniny, suchá a mokrá hniloba, naklíčené nebo zelené hlízy.

V případě nevyhovujícího značení konzumních brambor často chyběly jakékoliv údaje nebo nebyl na etiketě pro spotřebitele uveden údaj o zemi původu, varném typu, názvu skupiny raných nebo pozdních brambor, barvě dužniny, odrůdě nebo zemi původu. U 22 vzorků byla laboratorně prokázána přítomnost cizích odrůd brambor a spotřebitel tak byl uváděn v omyl.

Překročení maximálního limitu reziduí pesticidů u balených brambor se vyskytovalo jen v jednom případě (fenamifos, brambory původem z Řecka).

Početní zastoupení jednotlivých nedostatků brambor zjištěných v roce 2015

Pramen: SZPI

Nedostatky podle množství zjištění

Označení	45
Odrůdová pravost	22
Vady dužniny	14
Hniloba	11
Hlízy naklíčené	10
Hlízy zelené	4
Pesticidy	1

Pramen: SZPI

Kontaminující látky v konzumních bramborách

U vzorků konzumních brambor je sledována přítomnost chemických prvků, reziduí pesticidů a dusičnanů. Na cizorodé látky bylo v roce 2015 analyzováno 97 vzorků. Byl zjištěn 1 nevyhovující vzorek (1 %).

Chemické prvky

Ve 26 odebraných vzorcích brambor byla sledována přítomnost olova a kadmia. Přestože se v bramborách objevily stopy především kadmia, všechny naměřené hodnoty se nacházely pod hodnotou maximálního limitu.

Obsah kadmia a olova v bramborách v roce 2015 (hodnoty v mg/kg)

Analyt	n	pozitivní	% pozitivních	N+	průměr	medián	min	max
kadmium	26	26	100,00	0	0,03	0,03	0,01	0,07
olovo	26	1	3,85	0	0,05	0,05	0,05	0,06

Pramen: SZPI

Legenda: n - počet analyzovaných vzorků,

pozitivní - počet vzorků s pozitivním nálezem (výsledek větší než mez detekce dané metody)

% pozitivních - procentuální podíl vzorků s pozitivním nálezem

N+ - počet nevyhovujících vzorků (vzorky překračující maximální limit)

Medián - střední hodnota souboru (je-li méně než polovina výsledků pozitivních, je tato hodnota vyjádřena zkratkou n.d. = „not detected“)

Pesticidy

V roce 2015 byla přítomnost reziduí pesticidů ověřena u 63 vzorků brambor. U 45 analyzovaných vzorků brambor byla rezidua pesticidů potvrzena, nicméně maximální reziduální limit pro účinnou látku fenamifos byl překročen pouze u jednoho vzorku brambor z Řecka. Nejčastěji detekovanou účinnou látkou ve vzorcích brambor byl propamocarb (27x) a chlorpropham (20x).

Dusičnany

Z 11 vzorků konzumních brambor odebraných na stanovení dusičnanů byla jejich přítomnost zjištěna v 10 analyzovaných vzorcích. Obsah dusičnanů se pohyboval v rozmezí od 40 do 330 mg.kg⁻¹, průměrná hodnota činila 181,17 mg.kg⁻¹. Právním předpisem není limit pro dusičnany v bramborách stanoven.

Obsah dusičnanů v bramborách (hodnoty v mg/kg)

Analyt	n	pozitivní	% pozitivních	N+	průměr	medián	min	max
dusičnany (jako NO ₃)	11	10	90,9	0	181,17	100,00	40	330

Pramen: SZPI

Legenda: n - počet analyzovaných vzorků,

pozitivní - počet vzorků s pozitivním nálezem (výsledek větší než mez detekce dané metody)

% pozitivních - procentuální podíl vzorků s pozitivním nálezem

N+ - počet nevyhovujících vzorků (vzorky překračující maximální limit)

Medián- střední hodnota souboru (je-li méně než polovina výsledků pozitivních, je tato hodnota vyjádřena zkratkou n.d. = „not detected“)

Kontrola jakosti a zdravotní nezávadnosti brambor v I. pololetí roku 2016

V prvním pololetí roku 2016 prověřila SZPI 97 kontrolovaných osob a provedla 241 kontrol zaměřených na dodržování jakostních požadavků a správnosti označování u brambor. Bylo odebráno 365 vzorků brambor, z nichž 91 (24,9 %) bylo vyhodnoceno jako nevyhovující požadavkům na jakost nebo označování. Z těchto nevyhovujících vzorků se v 7 případech jednalo o šarže raných brambor, v 84 případech šlo o šarže pozdních brambor.

Největší podíl zkontrolovaných šarží s ohledem na zemi původu představovaly šarže konzumních brambor z ČR (170 vzorků, 46,6 %), dále brambory ze zemí EU (112 vzorků, 30,7 %). Nejmenší podíl tvořily šarže brambor původem ze třetích zemí (2 vzorky, 0,5 %). U 81 šarží brambor (22,2 %) nebyla země původu uvedena.

Kontroly konzumních brambor byly prováděny především v maloobchodě (270 zkontrolovaných šarží brambor, tj. 74 %). Ve velkoobchodě bylo zkontrolováno 71 šarží (19,5 %), ve výrobě 11 šarží (3 %) a v dalších provozovnách 13 šarží (3,5 %). Nevyhovující šarže brambor byly zjištěny hlavně v maloobchodě (82 vzorků z celkem 91 nevyhovujících vzorků).

Počet vzorků brambor podle místa kontroly v I. pololetí roku 2016

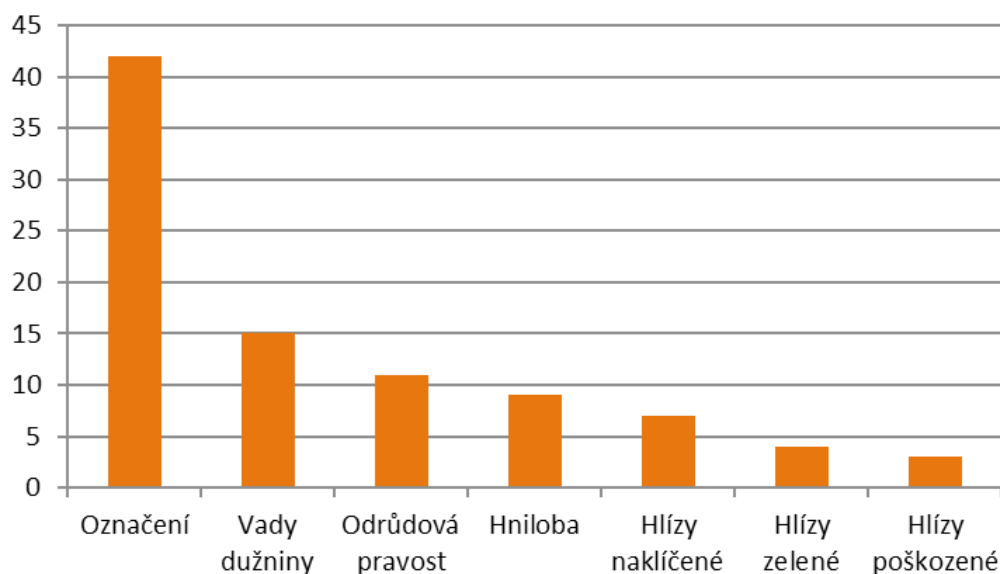
Název	Výroba			Maloobchod			Velkoobchod			Ostatní			Celkem		
	Od	N	%N	Od	N	%N	Od	N	%N	Od	N	%N	Od	N	%N
Brambory rané	0	0	0	24	5	20,8	6	1	16,7	1	1	100	31	7	22,6
Brambory pozdní	11	0	0	246	77	31,3	65	6	9,2	12	1	8,3	334	84	25,1
Brambory celkem	11	0	0	270	82	30,4	71	7	9,9	13	2	15,4	365	91	24,9
Pouze ČR	7	0	0	153	35	22,9	10	0	0	0	0	0,0	170	35	20,6
EU mimo ČR	4	0	0	43	4	9,3	52	6	11,5	13	2	15,4	112	12	10,7
EU včetně ČR	11	0	0	196	39	19,9	62	6	9,7	13	2	15,4	282	47	16,7
Třetí země	0	0	0	2	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	2	0	0,0
Celkem mimo ČR	4	0	0	117	47	40,2	61	7	11,5	13	2	15,4	195	56	28,7
Neuveden	0	0	0	72	43	59,7	9	1	11,1	0	0	0,0	81	44	54,3

Pramen: SZPI

Legenda: Od - celkový počet odebraných vzorků, N - počet nevyhovujících vzorků, % N - procento nevyhovujících vzorků

Nejčastějším jakostním nedostatkem u nevyhovujících šarží brambor byly vady dužniny, suchá a mokrá hniloba, hlízy naklíčené, zelené a poškozené.

V případě nevyhovujícího značení konzumních brambor často chyběl údaj o zemi původu a o užití podle varného typu, názvu skupiny a odrůdě. U 11 vzorků byla laboratorně prokázána přítomnost cizích odrůd brambor a spotřebitel tak byl uváděn v omyl.

Početní zastoupení jednotlivých nedostatků brambor zjištěných v I. pololetí roku 2016

Pramen: SZPI

Označení	42
Vady dužniny	15
Odrůdová pravost	11
Hniloba	9
Hlízy naklíčené	7
Hlízy zelené	4
Hlízy poškozené	3

Kontaminující látky v konzumních bramborách

U vzorků konzumních brambor je sledována přítomnost chemických prvků, reziduí pesticidů a dusičnanů. Na cizorodé látky bylo v I. pololetí roku 2016 analyzováno 56 vzorků, z nichž všechny byly vyhodnoceny jako vyhovující požadavkům právních předpisů.

Chemické prvky

V 15 odebraných vzorcích brambor byla sledována přítomnost olova a kadmia. Přestože se v bramborách objevily stopy především kadmia, všechny naměřené hodnoty se nacházely pod hodnotou maximálního limitu.

Obsah kadmia a olova v bramborách v I. pololetí roku 2016 (hodnoty v mg/kg)

Analyt	n	pozit	% pozit	N+	průměr	medián	min	max
kadmium	15	10	66,67	0	0,02	0,02	0,01	0,05
olovo	15	0	0,00	0	0,05	0,05	0,02	0,05

Pramen: SZPI

Legenda: n - počet analyzovaných vzorků,

pozitivní - počet vzorků s pozitivním nálezem (výsledek větší než mez detekce dané metody)

% pozitivních - procentuální podíl vzorků s pozitivním nálezem

N+ - počet nevyhovujících vzorků (vzorky překračující maximální limit)

Medián- střední hodnota souboru (je-li méně než polovina výsledků pozitivních, je tato hodnota vyjádřena zkratkou n.d. = „not detected“)

Pesticidy

U 44 vzorků brambor byla ověřena přítomnost reziduí pesticidů. U 32 analyzovaných vzorků brambor byla rezidua pesticidů potvrzena, nicméně maximální reziduální limit nebyl překročen u žádného ze vzorků. Nejčastěji detekovanou účinnou látkou ve vzorcích brambor byl chlorpropham (16x) a propamocarb (14x).

Dusičnany

V prvním pololetí roku 2016 byl analyzován pouze jeden vzorek na obsah dusičnanů. V tomto vzorku byla zjištěna přítomnost dusičnanů v množství $180,4 \text{ mg.kg}^{-1}$. Právním předpisem není limit pro dusičnany v bramborách stanoven.

FYTOSANITÁRNÍ PODMÍNKY OBCHODU S BRAMBORAMI V RÁMCI EU A PŘI DOVOZU BRAMBOR ZE TŘETÍCH ZEMÍ

Obchodování s bramborami v rámci EU a dovoz brambor ze třetích zemí do České republiky se z rostlinolékařského hlediska řídí zákonem č. 326/2004 Sb., o rostlinolékařské péči a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, prováděcí vyhláškou č. 215/2008 Sb., o opatřeních proti zavlékání a rozšiřování škodlivých organismů rostlin a rostlinných produktů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „vyhláška“), dále vyhláškou č. 331/2004 Sb., o opatřeních k zabezpečení ochrany proti zavlékání a šíření původce bakteriální kroužkovitosti bramboru a původce bakteriální hnědé hniloby, ve znění vyhlášky č. 328/2008 Sb., a vyhláškou č. 75/2010 Sb., o opatřeních k zabezpečení ochrany proti zavlékání a šíření hádátka bramborového a hádátka nažloutlého a o změně vyhlášky č. 332/2004 Sb., o opatřeních k zabezpečení ochrany proti zavlékání a šíření původce rakoviny bramboru, hádátka bramborového a hádátka nažloutlého. Škodlivé organismy, jejichž zavlékání a rozšiřování na území členských států EU je zakázáno, jsou pak uvedeny v přílohách č. 1 a 2 vyhlášky, případně v nařízeních o mimořádných rostlinolékařských opatřeních vydávaných od 1. 1. 2014 Ústředním kontrolním a zkušebním ústavem zemědělským a před tímto datem Státní rostlinolékařskou správou. Tato nařízení jsou vydávána v souladu s prováděcími rozhodnutími Evropské komise.

Země, odkud je zakázáno dovážet sadbové brambory, jsou určeny přílohou č. 3 vyhlášky, pro sadbové brambory platí zákaz dovozu ze všech třetích zemí kromě Švýcarska. Pro nesadbové brambory platí, že při splnění zvláštních požadavků uvedených v příloze č. 4 vyhlášky, části A, oddílu I, které se vztahují k hlízám brambor, je povoleno dovážet nesadbové brambory z Alžírsko, Egypta, Izraele, Libye, Maroka, Sýrie, Švýcarska, Tuniska, Turecka a z evropských třetích zemí, které EU uzná za prosté *Clavibacter michiganensis* ssp. *sepedonicus*, nebo jejichž opatření jsou shledána ekvivalentními opatřeními EU v boji proti *Clavibacter michiganensis* ssp. *sepedonicus*. Prováděcím rozhodnutím Komise EU 2015/1199 ze dne 17. července 2015 byla Bosna a Hercegovina uznána za prostou *Clavibacter michiganensis* ssp. *sepedonicus* a na základě tohoto rozhodnutí je tedy možné z této země dovážet nesadbové brambory do EU. Podmínky dovozu nesadbových hlíz bramboru původem z Egypta do EU, a tedy i do ČR, jsou pak určeny prováděcím rozhodnutím Komise 2011/787/EU, které stanovuje určité další požadavky, které musí být splněny při dovozu brambor z Egypta, a které zároveň členské státy opravňuje k přijetí dočasných mimořádných opatření proti zavlečení a šíření bakterie *Ralstonia solanacearum* z Egypta (viz nařízení Státní rostlinolékařské správy o mimořádných rostlinolékařských opatřeních k ochraně proti zavlečení a šíření původce hnědé hniloby bramboru *Ralstonia solanacearum* z Egypta, č.j. SRS 015144/2012).

Evropská komise navíc umožňuje členským státům EU formou dočasných výjimek a při splnění zvláštních, k těmto účelům stanovených fytokaranténních požadavků, i dovoz brambor ze zemí, odkud není povoleno brambory do EU dovážet. Jedná se například o sadbové brambory z Kanady nebo o nesadbové brambory z Kuby, Česká republika však tyto výjimky nevyužívá.

Obecně pro dovoz zásilek nesadbových brambor ze třetích zemí platí, že musí být prosty škodlivých organismů uvedených v přílohách č. 1 a 2 vyhlášky, musí splňovat zvláštní fytokaranténní požadavky uvedené v příloze č. 4 vyhlášky části A, oddílu I, musí být vždy opatřeny platným rostlinolékařským osvědčením a podléhají dovozní rostlinolékařské kontrole, případně i laboratornímu testování odebraných vzorků hlíz na vyhláškou stanovené škodlivé organismy. Při dovozu brambor ze třetích zemí do České republiky je však vstupní (dovozní) rostlinolékařská kontrola obvykle prováděna mimo území České republiky, a to na vnější hranici EU místní rostlinolékařskou službou.

V roce 2015 bylo při vývozu z České republiky do třetích zemí fytoosanitárně odbaveno 60 t sadbových brambor, 463 t konzumních brambor a 42 t průmyslových brambor. Vývoz se uskutečnil do Indonésie, Srbska, Turecka a na Ukrajinu. Vývoz se řídí rostlinolékařskými požadavky dovážejícího státu a mezinárodními standardy na úseku vnější karantény. Na zásilky bylo po provedené kontrole, která zahrnuje ve všech případech odběr vzorků a laboratorní rozbor, vydáno rostlinolékařské osvědčení po splnění všech fytoosanitárních požadavků.

Pro obchod s bramborami v rámci EU platí, že vstupní rostlinolékařská kontrola je nahrazena systémem pravidelného úředního dohledu v místě pěstování. U sadbových brambor je fyto-sanitární nezávadnost dodávky potvrzena rostlinolékařským pasem, který musí být připojen k dodávkám sadbových brambor při jejich pohybu po území členských států EU. V případě nesadbových brambor musí být dodávky označeny registračním číslem subjektu, který uvádí nesadbové brambory na trh a který spadá podle rostlinolékařských předpisů pod povinnost registrace (tj. pěstitel nesadbových brambor, provozovatel balírny či společného obchodního skladu). Navíc na základě prováděcího rozhodnutí Komise 2012/270/EU o mimořádných opatřeních proti zavlékání dřepčků *Epitrix cucumeris* (Harris), *Epitrix similis* (Gentner), *Epitrix subcrinita* (Lec.) a *Epitrix tuberis* (Gentner) do Unie a jejich rozšiřování na území Unie“, ve znění prováděcího rozhodnutí Komise (EU) 2016/1359, (viz nařízení ÚKZÚZ čj. UKZUZ 101306/2016 o mimořádných rostlinolékařských opatřeních k ochraně proti zavlékání a rozšiřování dřepčků *Epitrix cucumeris*, *Epitrix papa*, *Epitrix subcrinita* a *Epitrix tuberis*), platí pro dodávky nesadbových brambor pocházející z vymezených území, tzn. v nichž je prokázán výskyt karanténních (regulovaných) druhů dřepčků, povinnost, že tyto dodávky při přemísťování musí být také opatřeny rostlinolékařskými pasy. Výskyty karanténních dřepčků byly dosud zjištěny ve Španělsku a Portugalsku. Členské státy EU pak namátkově ověřují fyto-sanitární nezávadnost dodávek brambor z ostatních členských států vlastními kontrolami v rámci obchodního řetězce, včetně laboratorního testování úředně odebraných vzorků na výskyt škodlivých organismů.

Podle „Nařízení Státní rostlinolékařské správy o mimořádných rostlinolékařských opatřeních proti zavlékání a šíření původce bakteriální kroužkovitosti bramboru *Clavibacter michiganensis* ssp. *sepedonicus* hlízami bramboru původem z Polské republiky na území České republiky“, ze dne 10. 1. 2013, stále platí povinnost, že partie brambor původem z Polské republiky musí být opatřena osvědčením polské rostlinolékařské služby o testování této partie na přítomnost původce bakteriální kroužkovitosti bramboru s výsledkem negativním. V souladu s tímto nařízením bylo v roce 2015 v rámci rostlinolékařského dozoru v místech prodeje nebo obchodního skladování zaznamenáno 8 partií nesadbových brambor původem z Polska, přičemž 5 partií nesplňovalo výše uvedený požadavek. V případě českých prodejců bylo zahájeno řízení o pokutě, v případě polských prodejců jsou informace o zjištěných závadách předávány rostlinolékařské službě Polska, která je kompetentní k uložení sankcí podle polských právních předpisů.

Mezi závažné regulované škodlivé organismy bramboru patří stále původci karanténních bakterií bramboru, na které je každoročně na území ČR prováděn rozsáhlý průzkum výskytu spojený s odběrem a testováním vzorků hlíz bramboru. Jedná se o bakterii *Clavibacter michiganensis* ssp. *sepedonicus*, která je původcem bakteriální kroužkovitosti bramboru, a bakterii *Ralstonia solanacearum*, která je původcem bakteriální hnědé hniloby bramboru. V rámci tohoto průzkumu jsou zároveň testovány vzorky vody odebírané z odpadních a oplachových vod v podnicích, které zpracovávají brambory. Na přítomnost původce bakteriální hnědé hniloby bramboru jsou odebírány navíc i vzorky vody z vodních zdrojů určených k zavlažování hostitelských rostlin, každoročně se jedná minimálně o 20 odběrných míst v povodí řek Labe a Morava, v roce 2015 se jednalo o 62 odběrných míst. Součástí tohoto průzkumu je také testování vzorků plevelných rostlin odebíraných z pobřežní vegetace.

Původce bakteriální kroužkovitosti bramboru (*Clavibacter michiganensis* ssp. *sepedonicus*)

Výsledky průzkumu výskytu původce bakteriální kroužkovitosti bramboru (CMS) z tuzemské produkce brambor ze sklizně v roce 2015: bylo odebráno celkem 2 467 vzorků sadbových brambor, výskyt CMS byl prokázán ve 4 vzorcích (4 partiích) sadbových brambor. Z 595 vzorků odebraných z partií nesadbových brambor byl prokázán výskyt CMS u 6 vzorků (2 partií).

Přehled členských států EU s výskytem původce bakteriální kroužkovitosti bramboru:

Bulharsko, Česká republika, Estonsko, Finsko, Litva, Lotyšsko, Maďarsko, Německo, Nizozemsko, Polsko, Rumunsko, Slovensko.

Původce bakteriální hnědé hniloby bramboru (*Ralstonia solanaceum*)

Výsledky průzkumu výskytu původce bakteriální hnědé hniloby bramboru (RS) z tuzemské produkce brambor ze sklizně v roce 2015: celkem bylo testováno 264 vzorků odebraných z partií sadbových brambor, výsledky všech testů na přítomnost RS byly negativní. Z 520 vzorků odebraných z partií nesadbových brambor byl prokázán výskyt RS ve 20 vzorcích (7 partií). Cílený průzkum spojený s odběry vzorků vody z vodních zdrojů určených k závlaze a rostlin pobřežní vegetace pokračoval i v roce 2015, odebráno bylo celkem 238 vzorků rostlin, výsledky všech testů byly negativní, a 214 vzorků vody, z toho 3 vzorky byly pozitivní.

Přehled členských států EU s výskytem původce bakteriální hnědé hniloby bramboru:

Belgie, Česká republika, Maďarsko, Polsko, Portugalsko, Španělsko.

PĚSTOVÁNÍ A TRH BRAMBOR V EVROPĚ

Pěstování a trh brambor v EU a dalších vybraných zemích

Celková osázená plocha v EU 28 dosáhla v roce 2016 1,707 mil. ha (2015 - 1,692 mil. ha). Předpokládá se sklizeň v objemu 54,5 mil. tun (2015 – 53,4 mil. tun). To by znamenalo druhou nejnižší produkci za posledních 10 let.

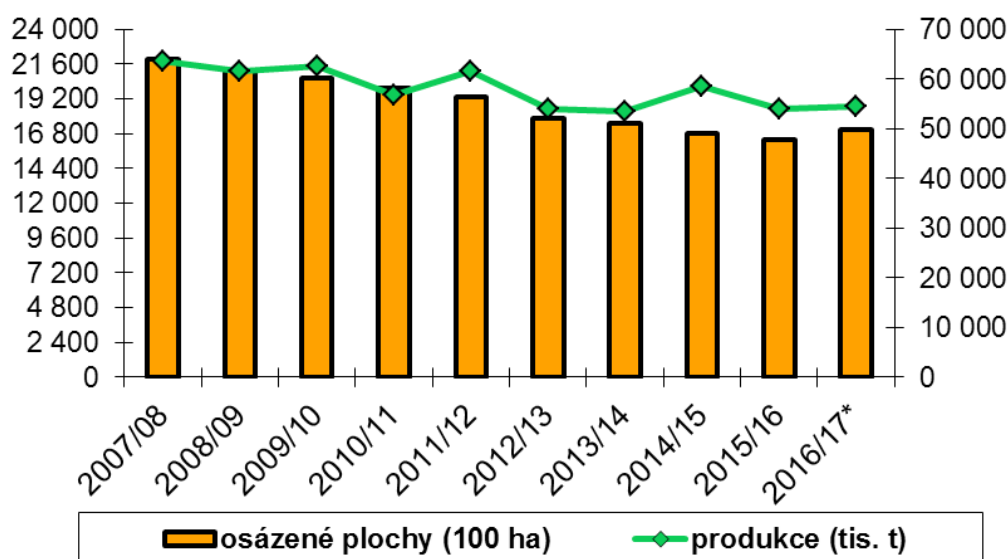
Rozhodující bramborářské země EU – (Německo, Francie, Nizozemsko, Belgie a Velká Británie) předpokládají v roce 2016 ve srovnání s rokem 2015 pokles produkce konzumních brambor o 1,6 % na celkových 24,9 mil. tun. Ve srovnání s průměrem 5 let se jedná o 2,2% pokles. Předpokládá se průměrný hektarový výnos na úrovni 45,1 t/ha.

Osázené plochy brambor v jednotlivých zemích EU (tis. ha)

Stát	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Belgie	82,3	67,0	75,4	81,1	78,5	88,3
Bulharsko	16,2	14,9	12,6	14,0	10,0	10,0
ČR	26,5	23,7	23,2	24,0	22,7	23,4
Dánsko	41,6	39,5	39,8	42,1	43,0	46,0
Německo	258,7	238,3	242,8	245,1	236,7	235,5
Estonsko	9,2	8,8	4,6	4,3	3,8	5,6
Irsko	10,4	9,0	10,4	9,6	8,4	8,8
Řecko	28,5	24,2	32,7	20,1	25,3	24,2
Španělsko	79,9	73,3	71,1	73,7	72,8	71,5
Chorvatsko	10,9	10,2	10,0	10,0	10,0	10,0
Francie	157,8	154,1	160,7	166,2	159,0	166,3
Itálie	62,1	58,7	53,8	61,6	50,3	48,3
Kypr	4,5	4,7	4,6	4,7	4,8	3,9
Lotyšsko	14,4	12,2	12,4	14,0	10,2	14,0
Litva	37,3	31,7	28,2	22,6	23,1	26,2
Lucembursko	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6
Maďarsko	21,0	22,1	20,3	21,3	18,4	15,4
Malta	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7
Nizozemsko	159,2	149,8	155,8	156,4	156,9	157,5
Rakousko	21,8	21,1	21,1	21,4	20,4	21,2
Polsko	393,0	373,0	337,2	266,9	308,0	355,4
Portugalsko	26,5	26,5	26,7	28,0	25,7	24,4
Rumunsko	228,9	216,8	207,0	205,0	164,4	185,3
Slovinsko	3,6	3,4	3,3	3,6	3,3	3,1
Slovensko	10,4	8,9	9,0	9,3	8,1	8,3
Finsko	24,4	20,7	22,1	22,1	22,1	21,7
Švédsko	27,7	24,8	23,8	24,0	23,2	24,1
Velká Británie	146,0	149,0	139,0	121,1	111,6	116,2
EU - 15	1130,0	1057,0	1068,0	1089,0	1034,5	1054,7
EU - 28	1962,0	1825,0	1774,0	1721,0	1635,8	1707,3

Pramen: EUROSTAT

Vývoj osázených ploch a produkce brambor v EU 28

Pramen: EUROSTAT, VÚB

Poznámka: * předpoklad

Sklizňové plochy konzumních brambor v EU 5 (ha)

Země	2010/11	2011/12	2012/13	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17*
Nizozemsko	72 971	72 607	67 452	70 700	74 089	71 900	72 800
Francie	109 364	113 480	113 240	117 150	121 410	118 890	125 250
Belgie	78 641	79 483	73 650	76 210	80 434	79 504	90 727
Německo	165 687	172 821	157 500	161 800	167 100	160 416	164 500
Velká Británie	110 611	109 603	105 800	106 000	104 600	96 251	99 200
EU 5	537 274	547 994	511 988	531 860	547 633	526 961	552 477

Pramen: North-Western European Potato Growers

Poznámka: * předpoklad

Sklizně brambor v SRN v letech 2015 a 2016

Země-stát	Plocha v tis. ha		Výnosy v t/ha		Skližeň v tis. tun	
	2015	2016	2015	2016	2015	2016
Bádensko-Württembersko	4,7	5,0	37,0	35,0	173,8	176,6
Bavorsko	40,0	40,3	35,4	45,5	1 415,2	1 833,7
Braniborsko	9,2	9,5	35,2	22,8	322,5	216,7
Hesensko	3,7	4,4	35,6	33,6	132,9	147,5
Meklenbursko - Přední Pomořansko	11,3	11,5	35,3	36,8	397,5	422,7
Dolní Sasko	105,9	102,4	48,1	47,2	5 099,2	4 834,2
Severní Porýní - Westfálsko	28,5	27,6	50,9	43,8	1 453,7	1 210,5
Porýní - Falcko	7,2	7,8	33,8	36,2	244,8	283,3
Sársko	0,1	0,1	29,7	21,7	3,6	2,6
Sasko	6,4	6,3	40,2	38,8	255,4	245,6
Sasko - Anhaltsko	12,6	13,4	46,2	38,4	584,2	514,1
Šlesvicko - Holštýnsko	5,2	5,2	42,0	42,3	218,9	222,1
Durynsko	1,8	1,8	37,9	36,9	67,6	66,7
SRN	236,7	235,5	43,6	43,2	10 370,2	10 176,6

Pramen: AMI

Bilance brambor v Polsku (tis. tun)

Ukazatel	2011/12	2012/13	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17*
Produkce	9 362	9 041	7 290	7 689	6 314	9 120
Dovoz	138	94	206	132	164	100
Zásoba celkem	9 500	9 135	7 496	7 821	6 478	9 220
Užití na farmě:	4 699	4 101	2 921	3 088	2 020	3 750
sadba	933	875	695	770	768	750
krmení	2 436	1 896	1 026	1 138	102	1 860
vlastní spotřeba	1 330	1 330	1 200	1 180	1 150	1 140
Prodej na trhu:	3 981	4 284	3 975	4 133	4 088	4 470
konzumní brambory	2 345	2 280	2 100	2 050	2 000	2 000
brambory na zpracování	1 611	1 935	1 834	2 061	2 072	2 410
vývoz	25	69	41	22	16	60
Odpady a ztráty	820	750	600	600	540	1 000

Pramen: Central Statistical Office Poland

Poznámka: * předpoklad

VÝVOJ PĚSTOVÁNÍ A TRHU BRAMBOR V ČR

Průběh povětrnostních podmínek v bramborářské oblasti v roce 2016

Leden roku 2016 začal teplotně průměrným a srážkově podprůměrným počasím (srovnáváno s dlouhodobým průměrem za 85 let od roku 1923 - 2008 na meteorologické stanici VÚB Havlíčkův Brod, pracoviště Valečov). Ve třetí dekádě došlo k výraznému oteplení a maximální denní teploty vzduchu přesahovaly 10 °C. Srážky ke konci měsíce byly převážně smíšené a v posledních dnech pouze dešťové. Měsíc únor byl teplotně a srážkově nadprůměrný. V první dekádě měsíce března bylo počasí proměnlivé s průměrnými denními teplotami vzduchu kolem 3 °C a srážkami převážně smíšenými. Ve druhé dekádě došlo k výraznějšímu oteplení. Nejvýrazněji se však oteplilo až ke konci třetí dekády, kdy 31. března bylo naměřeno denní maximum 20 °C. Srážkově byl měsíc březen mírně podprůměrný. Počasí v dubnu bylo velmi proměnlivé. Měsíc duben byl teplotně průměrný a srážkově mírně podprůměrný, spadlo 76 % dlouhodobého průměru. První dekáda měsíce května byla na začátku chladnější a deštivější, spadlo celkem 18,1 mm dešťových srážek. Ve třetí dekádě dosahovaly maximální teploty vzduchu až 26 °C, což mělo za následek větší četnost bouřek a intenzivních dešťů. Celkově byl měsíc květen teplotně nadprůměrný, ale srážkově podprůměrný. V průběhu měsíce spadlo pouze 62 % srážek dlouhodobého průměru. Měsíc červen byl s ohledem na srážky také podprůměrný, spadlo celkem 80 % dlouhodobého průměru. Teplotně byl červen výrazně nadprůměrný a to v rámci všech dekád. Měsíc červenec začal vysokými teplotami vzduchu. Trend vyšších teplot pokračoval až na začátek druhé dekády, kdy se objevily dešťové přeháňky, což mělo za následek prudké ochlazení s denními maximy okolo 15 °C. Oteplovat se začalo až na konci druhé a počátkem třetí dekády, kdy se denní maxima opět pohybovala mezi 25 až 30 °C. Srážkově byl červenec nadprůměrný, spadlo 125 % dlouhodobého průměru. Srpen byl v první i druhé dekádě teplotně průměrný s jedním tropickým dnem. Srážkově byl srpen hluboko pod dlouhodobým průměrem, spadlo pouze 30,5 % dlouhodobého průměru. Srážky byly rozděleny nerovnoměrně. Měsíc září pokračoval teplým a slunečným počasím, kdy se denní teplotní maxima pohybovala od 20 do 30 °C. Srážkově bylo září velmi suché, napršelo pouze 14,3 % dlouhodobého průměru.

Měsíc	Průměrná měsíční teplota vzduchu (°C)				Měsíční úhrn srážek (mm)			
	Dlouhodobý průměr	2015	2016	Odchylka roku 2016 od průměru	Dlouhodobý průměr	2015	2016	Odchylka roku 2016 od průměru
I.	-3,3	1,2	-1,3	2,0	35,3	58,8	29,1	-6,2
II.	-1,9	0,7	3,3	1,4	33,2	6,7	48,3	15,1
III.	1,5	4,2	3,2	1,7	40,4	49,4	35,7	-4,7
IV.	7,3	7,9	7,6	0,3	42,0	22,5	31,9	-10,1
V.	11,7	12,5	13,6	1,9	76,5	58,9	49,8	-26,7
VI.	15,3	16,1	17,4	2,1	89,4	72,8	71,4	-18,0
VII.	16,6	20,4	18,8	2,2	83,9	26,5	105,0	21,1
VIII.	16,5	21,7	17,1	0,6	89,4	101,8	27,3	-62,1
IX.	12,3	12,9	15,8	3,5	83,9	51,2	12,0	-71,9

Regulace zaplevelení a účinnost herbicidních zásahů v roce 2016

Účinnost preemergentních herbicidních zásahů byla v některých případech snížena méně příznivými vlhkostními podmínkami v měsíci květnu. Nedostatků v účinnosti herbicidů projevující se po vzejití brambor bylo nutné řešit postemergentními aplikacemi. Opravné aplikace pak ve většině případů zajistily požadovanou regulaci plevelů.

Pro preemergentní aplikaci bylo v roce 2016 možné využít devíti účinných látek. Nově registrovanou účinnou látkou byl metobromuron. Pro postemergentní aplikace byly k dispozici čtyři účinné látky.

Podobně jako v minulých letech nejvážnější zaplevelení způsoboval výdrol řepky, opletka obecná, merlík bílý, lokálně i kakosty a zemědým. Pěstitelé brambor v bramborářské oblasti se stále častěji setkávali s výskytem teplomilných plevelů, jako je laskavec ohnutý, ježatka kuří noha, nebo lilek černý. Zvláště laskavec ohnutý je poměrně těžko hubitelným plevellem v porostech brambor, což je způsobeno jeho pozdním a postupným vzcházením.

Povětrnostní podmínky zimy 2015/2016 způsobily, že nedošlo k dostatečnému promrznutí půdy. Promrznutí bylo zaznamenáno pouze v průběhu měsíce ledna a dosáhlo hloubky pouze 15 - 17 centimetrů. To byla příčina vysokého výskytu plevelných brambor, neboť nebyly mrazem zničeny hlízy v půdě. Tato situace se opakovala již čtvrtou po sobě jdoucí zimu. Jediným možným způsobem regulace plevelných brambor je použití vhodných herbicidů v ostatních plodinách v rámci osevního sledu. Regulace plevelných brambor herbicidy je však poměrně obtížná, účinnost herbicidů bývá většinou na poměrně nízké úrovni.

Ochrana brambor v roce 2016

Podmínky pro pěstování brambor a výskyt škodlivých činitelů byly v našich pěstitelských oblastech poměrně rozdílné. Proto je zobecnění obtížné a je tedy nutné tuto skutečnost brát na zřetel při hodnocení výskytu chorob, škůdců a ochrany proti nim v konkrétních lokalitách. Výrazně srážkově bohatší byly např. jihozápadní Čechy, neobvyklé množství srážek měla také jižní Morava. Ale značné rozdíly, především ve srážkových poměrech, byly i mezi blízkými lokalitami. Přesto lze obecněji konstatovat, že rok 2016 byl u chorob velmi příznivý pro černání stonku a měkkou hnilobu hlíz, také pro vložkovitost a ve většině oblastí pro plíseň bramboru. Velmi teplý závěr vegetace, především v první polovině září zase někde přispěl k napadení hlíz vodnatou hnilobou. Ze škůdců pak dominovaly mšice jako přenašeči virových chorob. Lze také předpokládat zvýšený žír drátovců na hlízách především tam, kde se v druhé polovině září dostavil přísušek.

Vývoj porostů a výskyt bakteriálních a houbových chorob

Sázení brambor proběhlo převážně včas a v příznivých podmínkách ve všech pěstitelských oblastech. Vzcházení však bylo pomalé vlivem chladných period v měsících dubnu a květnu, přestože tyto měsíce celkově nevybočovaly z dlouhodobého normálu. V ranobramborářských oblastech bylo lokálně zaznamenáno i poškození porostů nízkými teplotami a mrazem. K rozvoji **bakteriální měkké hniloby** došlo zvláště u odrůd citlivých k této chorobě a u sadby, která byla mechanicky poškozena nebo odklíčena, někdy i vícenásobně. Nízké teploty po výsadbě omezily hojení ran po třídění a odlámaných klíčcích u sadbových hlíz, což usnadnilo infekci pektinolytickými bakteriemi. Hlízy pak hnily v půdě, některé porosty byly silně mezerovité a s vysokým výskytem **černání stonku**. Oslabené porosty byly rovněž silněji napadené původcem **vložkovitosti**. Moření sadby proti vložkovitosti bylo proto v tomto roce velmi účinné a efektivní. Vyskytly se však opět případy fytoxicity, pokud byla mořidla aplikována na odklíčené a nezhojené hlízy. Měsíc červen byl povětrnostními podmínkami obecně poměrně příznivý pro růst brambor, ale rozdíly ve srážkových poměrech mezi lokalitami byly značné, což se promítlo

i do rozdílného vývoje porostů. Bouřky a přívalové deště s krupobitím někde porosty poškodily, v případě lokálních přísušků s následnými srážkami došlo k dvojímu nasazování hlíz, zmlazování a dalším fyziologickým poruchám. Kde byl srážek dostatek, pokračoval rozvoj černání stonku a koncem druhé a ve třetí červnové dekádě byly zjištěny první výskyty **plísně bramboru**. Ohniska většinou zůstala lokalizována kolem primárních zdrojů. Některé porosty v západních a v jižních Čechách při nižší intenzitě ochrany však byly koncem června zasaženy plísní plošně, což odpovídalo vyšším srážkám v těchto oblastech. V ostatních místech, např. v bramborářské oblasti Vysočiny, se plíseň bramboru intenzivněji šířila až v červenci, resp. v jeho druhé polovině, lokálně však opět s velkými rozdíly. To pokračovalo i v prvních dvou dekádách srpna. Především červencové srážky, často s vysokou intenzitou, byly příčinou poměrně silné infekce hlíz plísní bramboru s následným bakteriálním rozkladem. Lze předpokládat, že většina takto časně napadených hlíz se rozložila v půdě, avšak část s latentní a slabší infekcí se dostane do skladů. Druhá polovina srpna a září s minimem srážek pak umožnila rozvoj **terčovité a hnědé skvrnitosti** a spolu s vysokými teplotami dokončila destrukci natě. Vážným problémem pak byla lokálně při sklizni **vodnatá hniloba** způsobená houbami rodu *Pythium*. Předpokladem byla přítomnost původců v půdě, které nelze předvídat, mechanické poškození hlíz při sklizni prostřednictvím kterého pronikají do hlíz, a teploty nad 20 °C. Typickým příznakem napadení je rychlý rozvoj hniloby s uvolňováním vody již během 3 – 5 dnů po sklizni. Později rozklad dokončují bakterie. Jedinou ochranou je okamžité přerušení sklizně a její pokračování až po zchladnutí půdy. Otevřenou otázkou zůstává výskyt **skládkových chorob**, který bude do velké míry záviset na průběhu počasí při sklizni. Lze předpokládat vyšší mechanické poškození hlíz a vyšší infekci především **fusariovou hnilobou**. Nižší výskyt u chorob poškozujících vzhled hlíz lze predikovat u stříbřitosti slupky a výskytu sklerocií původce vločkovitosti.

Výskyt škůdců

Nálet **mšic** do porostů začal v druhé květnové dekádě a ve srovnání s předchozími ročníky byl v průběhu celé sezóny nižší až průměrný. Neobvykle vysoké bylo však zastoupení mšice broskvoňové, která je nejvýznamnějším přenašečem virových chorob bramboru. Zvýšený výskyt tohoto druhu začal již v květnu a k největšímu nárůstu došlo během června, tedy v kritickém období pro přenos virů bramboru od vzejití sadbových porostů a v době jejich intenzivního růstu. Je proto předpoklad horšího zdravotního stavu sadby z hlediska virových chorob.

U **mandelinky bramborové** zpomalily vývoj periody s nižšími teplotami v jarním období. Výskyt škůdce závisel také na podmínkách pro přezimování dospělců, které v mírné zimě v mnoha lokalitách nebyly příznivé. Celkově lze výskyt považovat za průměrný. Některé lokality v bramborářské oblasti vykazovaly výskyt vyšší. V ranobramborářské oblasti, především na jižní Moravě, došlo k intenzivnímu rozvoji až v druhé generaci.

Drátovci škodili na hlízách bramboru v různých periodách v závislosti na nedostatku jiné potravy a vlhkosti půdy. K nejvyššímu napadení došlo po ukončení vegetace brambor a zvláště za sucha, kdy si larvy doplňují z hlíz také vodu. Proto lze v některých lokalitách očekávat vyšší napadení, a to zejména tam, kde byl větší přísušek, pozdější sklizeň a nebyla použita technologie odkameňování.

Plochy, hektarové výnosy a produkce brambor v ČR

V roce 2015 dosáhly plochy brambor celkem v ČR podle „Definitivních údajů o sklizni zemědělských plodin za rok 2015“ zpracovaných ČSÚ, celkem 28 694 ha, z toho v zemědělském sektoru 22 681 ha a v sektoru domácností 6 013 ha.

Sklizeň brambor v ČR po dopočtu domácností v roce 2015

Ukazatel	Plochy za zemědělský sektor (ha)	Odhad ploch za domácnosti (ha)	Plochy celkem (ha)	Průměrný výnos (t/ha)	Celková produkce (t)
	ZS	D	ZS + D	ZS + D	ZS + D
brambory celkem	22 681	6 013	28 694	21,06	604 348
brambory rané	946	1 233	2 179	17,29	37 675
brambory ostatní	18 911	4 780	23 691	21,77	515 712
brambory sadbové	2 823		2 823	18,05	50 961

Pramen: ČSÚ

Poznámka: zemědělský sektor = ZS, domácnosti = D

Vývoj produkčních ploch, hektarových výnosů a produkce brambor celkem v ČR po dopočtu domácností

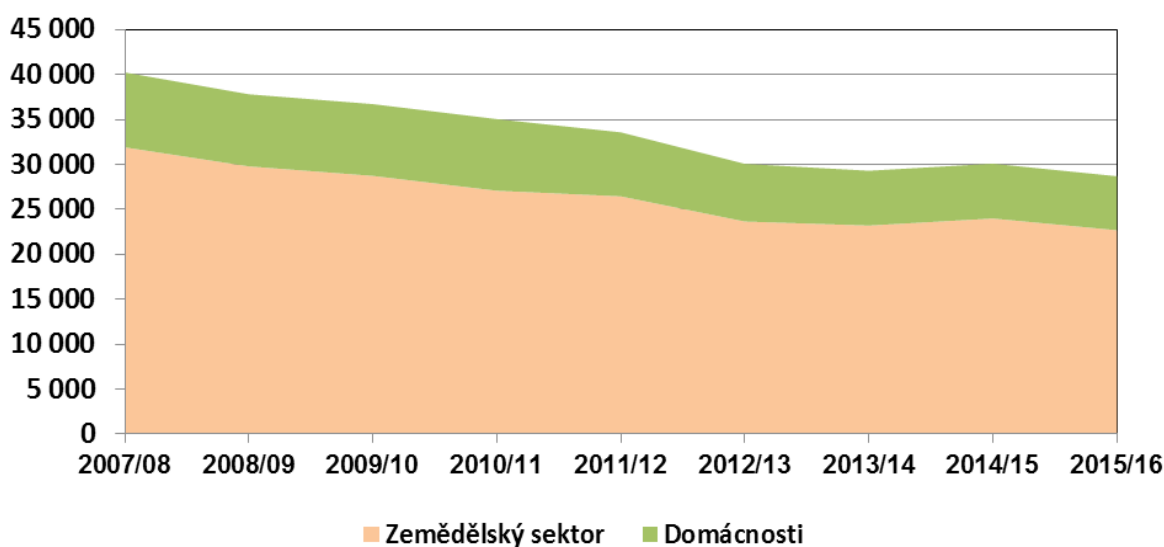
Hospodářský rok	Produkční plochy			Průměrný výnos (t/ha)	Celková produkce (t)
	Zemědělský sektor	Domácnosti	Celkem		
	(ha)	(ha)	(ha)		
2004/05	35 971	6 167	42 138	23,57	993 203
2005/06	36 071	5 136	41 207	28,05	1 155 996
2006/07	30 026	8 523	38 549	21,70	836 614
2007/08	31 908	8 336	40 244	24,79	997 671
2008/09	29 788	8 028	37 816	25,00	945 234
2009/10	28 734	7 988	36 722	25,29	928 752
2010/11	27 079	7 971	35 050	23,45	821 862
2011/12	26 450	7 130	33 580	29,00	973 859
2012/13	23 652	6 417	30 069	26,77	804 980
2013/14	23 205	6 096	29 301	22,08	646 871
2014/15	23 993	6 096	30 089	27,68	832 762
2015/16	22 681	6 013	28 694	21,06	604 348
2016/17	23 414	6 137	29 551	28,13	831 132

Pramen: ČSÚ

Zahraniční obchod brambor celkem za hospodářské roky (KN 0701 1000 až 07019090)

Ukazatel/Rok	MJ	2008/09	2009/10	2010/11	2011/12	2012/13	2013/14	2014/15	2015/16
Dovoz brambor celkem	t	102 301	130 328	178 897	102 378	102 209	195 889	167 435	240 339
Vývoz brambor celkem	t	44 780	50 495	52 158	40 257	51 230	27 621	32 733	31 052

Pramen: ČSÚ

Porovnání celkových ploch brambor pěstovaných v ČR v zemědělském sektoru a domácnostech

Pramen: ČSÚ

Porovnání produkčních ploch brambor ostatních¹⁾ podle krajů bez dopočtu domácností (ha)

Kraj/Rok	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Česká republika	22 124	21 332	19 121	19 220	19 548	18 911	19 385
Hl. m. Praha	12	10	7	6	6	5	12
Středočeský	5 226	5 089	4 543	4 456	4 676	4 285	4 500
Jihočeský	2 971	2 845	2 588	2 590	2 546	4 289	2 606
Plzeňský	706	784	792	760	912	871	904
Karlovarský	110	95	117	81	84	65	93
Ústecký	409	360	364	357	423	371	419
Liberecký	190	188	151	153	145	154	161
Královéhradecký	1 080	1 000	799	770	756	755	794
Pardubický	1 053	1 025	910	906	914	922	995
Vysočina	7 062	7 003	6 205	5 970	6 277	6 110	6 106
Jihomoravský	1 384	1 472	1 202	1 213	1 428	1 193	1 354
Olomoucký	647	445	389	397	403	376	390
Zlínský	318	271	251	243	222	265	273
Moravskoslezský	958	744	803	767	757	782	777

Pramen: ČSÚ

Poznámka: ¹⁾ Souhrn sklizňových ploch pozdních konzumních brambor a brambor pro výrobu škrobu

Celková bilance nabídky a poptávky brambor v České republice¹⁾

Ukazatel	MJ	2012/13	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17*
Produkční plocha	tis. ha	30,1	29,3	30,1	28,7	29,6
Hektarový výnos	t/ha	26,77	22,08	27,68	21,10	28,1
Počáteční zásoba	tis. t	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Výroba	tis. t	805,0	646,9	832,8	604,3	831,1
Dovoz brambor čerstvých	tis. t	98,0	202,1	167,4	250,1	146,0
Dovoz ve výrobcích	tis. t	140,0	182,5	167,6	190,3	174,0
Dovoz brambor v nativním škrobu	tis. t	20,0	27,9	25,5	42,0	25,2
Dovoz celkem	tis. t	258,0	412,5	360,5	482,4	345,2
Celková nabídka	tis. t	1 063,0	1 059,4	1 193,3	1 086,7	1 176,3
Domácí spotřeba	tis. t	946,4	936,8	1 049,9	913,2	1 000,3
v tom - potraviny	tis. t	638,6	640,0	670,0	595,0	650,0
- sadba	tis. t	96,0	90,0	90,0	90,0	85,0
- odpad a skladové ztráty	tis. t	100,0	90,0	130,9	101,1	116,0
- technické užití - škrob	tis. t	111,8	116,8	159,0	127,1	149,3
Vývoz brambor čerstvých	tis. t	51,6	34,0	32,7	46,3	70,0
Vývoz ve výrobcích	tis. t	45,0	52,2	62,6	71,5	66,0
Vývoz brambor v nativním škrobu	tis. t	20,0	43,4	48,0	55,7	40,0
Vývoz celkem	tis. t	116,6	122,6	143,3	173,5	176,0
Celková poptávka	tis. t	1 063,0	1 059,4	1 193,2	1 086,7	1 176,3
Soběstačnost	%	85,1	69,1	79,3	66,2	83,1

Pramen: ČSÚ, ÚZEI, MZe, VÚB, ČBS, ČŠS

Poznámka: ¹⁾ po dopočtu domácnost

* Kvalifikovaný odhad MZe, ČBS, VÚB

V souladu s metodikou EUROSTAT jsou zpětně od vstupu ČR do EU upravována některá statistická data dovozu a vývozu převážně bramborových výrobků a polotovarů a nativního bramborového škrobu. Všechny tyto drobné úpravy mají vliv na celkovou bilanci.

Průměrná roční spotřeba brambor v ČR na obyvatele (kg)

Rok	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016*
Brambory konzumní	71,4	67,1	67,4	70,0	68,6	68,0	70,1	66,3	68,0

Pramen: ČSÚ

Poznámka: * předpoklad

Seznam doporučených odrůd pro produkci konzumních brambor v roce 2016

V roce 2015 pokračoval VÚB na základě pověření ÚKZÚZ, za finanční podpory MZe ČR a v úzké součinnosti s ÚKZÚZ v organizaci zkoušení odrůd pro produkci konzumních brambor pro jejich zapsání do SDO. Zkoušky probíhaly na 9 zkušebních stanicích (Čáslav – Filipov, Domanínec, Horažďovice, Lednice na Moravě, Lípa, Přerov nad Labem, Valečov, Vysoká, Znojmo - Oblekovice). V roce 2015 bylo hodnoceno 10 přihlášených velmi raných odrůd z hlediska jejich využití pro produkci brambor raných v teplejších, úrodnějších oblastech při využití závlahy. Zároveň bylo hodnoceno 45 odrůd pro užitkový směr brambory konzumní ostatní, 5 odrůd z hlediska jejich vhodnosti pro výrobu lupínků a 7 odrůd pro výrobu hranolků. Z výsledků přesných polních pokusů a následného hodnocení vyplynul následující seznam doporučených odrůd konzumních brambor pro rok 2016:

- a) velmi rané odrůdy doporučené pro produkci brambor raných při závlaze:**
Flavia, Liliana, Magda, Mariannka, Monika, Primarosa, Suzan, Velox
- b) odrůdy doporučené pro produkci brambor konzumních ostatních**
velmi rané: Mariannka, Marketa, Monika, Primarosa, Radana, Suzan, Velox
rané: Alice, Barbora, Bohemia, Dagmar, Dali, Dicolora, Julinka, Ramos, Secura, Valy
polorané: Bella, Granada, Granola, Janet, Linda, Red Anna, Satina, Victoria, Vlasta
- c) odrůdy doporučené pro loupání za syrova**
velmi rané: Mariannka, Marketa, Monika, Primarosa, Susan, Velox
rané: Alice, Dagmar, Dicolora, Julinka, Ramos
polorané: Granada, Janet, Red Anna, Vlasta
- d) odrůdy doporučené pro dlouhodobé skladování**
rané: Dali
polorané: Granada, Granola, Linda, Victoria
- e) odrůdy doporučené pro mytí**
velmi rané: Mariannka, Marketa, Suzan, Velox
rané: Dali, Julinka, Valy
polorané: Granada
- f) odrůda doporučená pro výrobu lupínků**
rané: Bernard
polorané: Opal, Priamos, Verdi (u odrůd Opal a Verdi je kvalita lupínků udržitelná i při skladování ve 4°C)
polopozdní až pozdní: Ornella (kvalita lupínků je udržitelná i při skladování ve 4 °C)
- g) odrůdy doporučené pro výrobu hranolků**
velmi rané: Velox
rané: Ramos
polorané: Innovator, Priamos, Victoria
polopozdní až pozdní: Asterix

BRAMBORY RANÉ

Vývoj produkčních ploch, hektarových výnosů a produkce brambor raných v ČR po dopočtu domácností

Rok	Produkční plochy			Průměrný výnos	Celková produkce
	Zemědělský sektor	Domácnosti	Celkem		
	(ha)	(ha)	(ha)	(t/ha)	(t)
2004	6 379	1 209	7 588	19,86	150 710
2005	2 266	1 007	3 273	18,80	61 534
2006	1 566	1 745	3 311	17,68	58 540
2007	1 819	1 707	3 526	16,58	58 454
2008	1 753	1 646	3 399	16,36	55 622
2009	1 654	1 638	3 292	17,34	57 075
2010	1 341	1 634	2 975	16,84	50 113
2011	1 575	1 462	3 037	17,32	52 603
2012	1 263	1 315	2 578	16,78	43 248
2013	854	1 250	2 104	14,48	30 463
2014	1 196	1 100	2 446	19,04	46 587
2015	946	1 233	2 179	17,29	37 675
2016	1 111	1 258	2 369	17,79	42 149

Pramen: ČSÚ

Cenový vývoj produkce raných brambor

Na základě doporučení EK je ve většině zemí EU tolerováno obchodování s bramborami označenými „rané“ do konce července.

Průměrná CZV raných brambor v červnu v letech 2005 – 2016 (Kč/kg)

Rok	Červen
2005	6,45
2006	10,67
2007	9,50
2008	8,22
2009	6,50
2010	7,12
2011	6,87
2012	6,38
2013	11,00
2014	7,74
2015	8,10
2016	9,08

Pramen: ČSÚ

Průměrná měsíční SC raných brambor v letech 2005 – 2016 (Kč/kg)

Rok	Červen	Červenec
2005	12,52	7,84
2006	18,35	12,75
2007	18,45	14,56
2008	10,77	7,69
2009	14,88	11,15
2010	19,33	14,53
2011	16,12	12,94
2012	17,00	12,13
2013	26,23	20,25
2014	15,15	13,80
2015	18,18	13,45
2016	19,63	16,94

Pramen: ČSÚ

Vývoj průměrné SC raných brambor je převážně ovlivňován stavem zásob brambor konzumních ostatních z minulé sklizně, vývojem jejich ceny, výší nabídky a dovozních hodnot nových a raných brambor, ale i vývojem počasí a termínem zahájení sklizně. V roce 2015 dosáhla SC raných brambor v průměru měsíce června 18,18 Kč/kg, v červenci pak klesla na 13,45 Kč/kg. V roce 2016 vzrostla v měsíci červnu na 19,63 Kč/kg a v červenci klesla na 16,94 Kč/kg.

Zahraniční obchod nových a raných brambor

Po vstupu ČR do EU jsou údaje statistiky zahraničního obchodu ČSÚ tříděny pouze osmimístným kódem položky celního sazebníku a časový interval sledování je jeden měsíc.

Dovoz nových a raných brambor (KN 07019050) do ČR od 1. 1. do 30. 6. roku sklizně

Ukazatel/Rok	MJ	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Brambory nové a rané celkem	t	10 156	15 994	12 129	10 787	10 793	6 165	15 777
Deklarovaná dovozní hodnota	tis. Kč	102 978	137 471	91 494	131 850	81 168	61 303	152 120

Pramen: ČSÚ

Vývoz nových a raných brambor (KN 07019050) z ČR od 1. 1. do 30. 6. roku sklizně

Ukazatel/Rok	MJ	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Brambory nové a rané celkem	t	3 618	3 427	1 823	1 540	1 797	2 552	4 702
Deklarovaná vývozní hodnota	tis. Kč	36 415	41 069	20 580	24 415	19 001	26 945	59 236

Pramen: ČSÚ

Nejvýznamnější země zahraničního obchodu s bramborami novými a ranými v roce 2016 od 1. 1. do 30. 6. roku sklizně

Dovoz		Vývoz	
Země	Množství (t)	Země	Množství (t)
Itálie	4 796,4	Slovensko	3 401,3
Španělsko	3 704,2	Polsko	66,5
Německo	2 743,1	Francie	49,9
Řecko	1 442,0	Rakousko	21,6

Pramen: ČSÚ

BRAMBORY OSTATNÍ

Do kategorie Brambory ostatní jsou zařazeny pozdní konzumní brambory a brambory pro výrobu bramborového škrobu.

Vývoj produkčních ploch, hektarových výnosů a produkce brambor ostatních v ČR

Hospodářský rok	Produkční plochy			Průměrný výnos (t/ha)	Celková produkce (t)
	Zemědělský sektor	Domácnosti	Celkem		
	(ha)	(ha)	(ha)		
2006/07	19 559	6 778	26337	22,34	588 495
2007/08	21 410	6 629	28 039	24,97	700 095
2008/09	19 562	6 382	25 944	25,54	662 705
2009/10	18 827	6 350	25 177	25,64	645 501
2010/11	17 974	6 337	24 311	23,18	563 646
2011/12	18 228	5 668	23 896	28,81	688 397
2012/13	19 121	5 102	24 223	28,28	685 129
2013/14	19 220	4 846	24 066	23,09	555 778
2014/15	19 548	4 846	24 394	29,36	716 248
2015/16	18 911	4 780	23 691	21,77	515 712
2016/17	19 385	4 879	24 264	29,66	719 597

Pramen: Propočet na základě údajů ČSÚ a ČŠS

Zahraniční obchod pozdních konzumních brambor

Dovoz pozdních konzumních brambor do ČR a deklarovaná dovozní hodnota

Hospodářský rok	2009/10	2010/11	2011/12	2012/13	2013/14	2014/15	2015/16
Brambory pozdní konzumní (t)	114 022	156 103	85 902	85 977	178 050	142 150	215 482
Dovozní hodnota (tis. Kč)	450 444	1 052 304	307 855	521 229	1 007 629	385 406	1 113 306
Dovozní hodnota (Kč/kg)	3,95	6,74	3,58	6,06	5,66	2,71	5,17

Pramen: ČSÚ

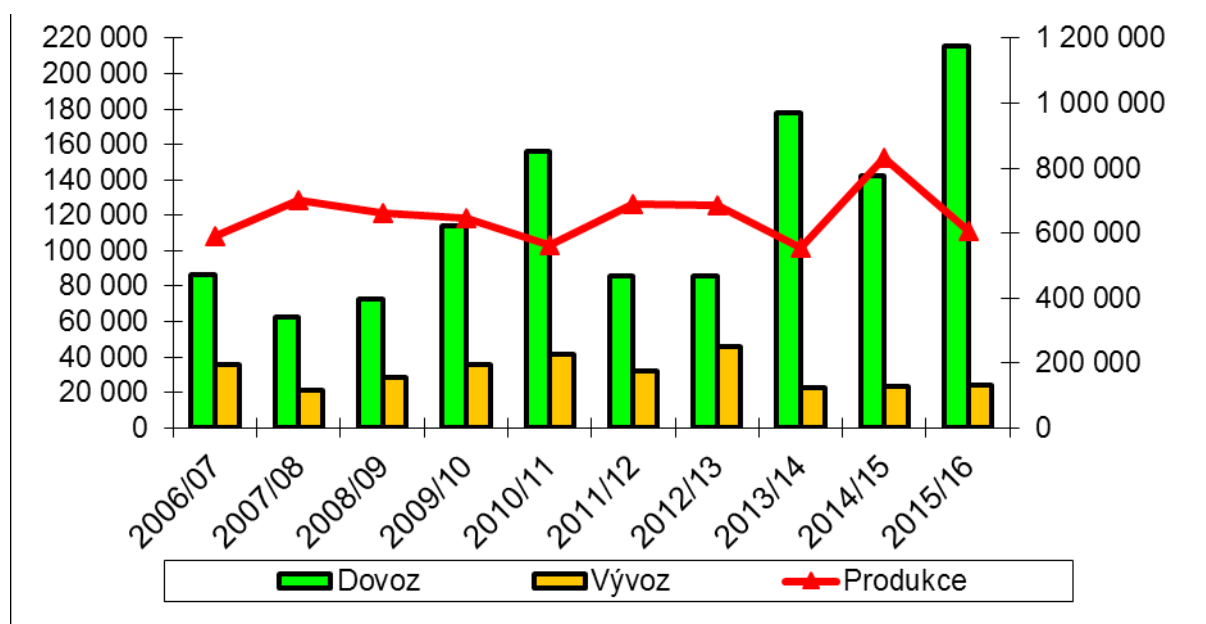
Od července 2015 do června 2016 činil měsíční průměr dovozu 17 952,1 t. V první polovině hospodářského roku 2015/16 (červenec – prosinec 2015) činil průměrný měsíční dovoz 14 034,8 t a průměrná deklarovaná dovozní hodnota 4,50 Kč/kg. Ve druhé polovině hospodářského roku (leden až červen 2016) měsíční průměr dovozu dosáhl 21 869,4 t a průměrná deklarovaná hodnota činila 5,59 Kč/kg.

Vývoz pozdních konzumních brambor z ČR a deklarovaná vývozní hodnota

Hospodářský rok	2009/10	2010/11	2011/12	2012/13	2013/14	2014/15	2015/16
Brambory pozdní konzumní (t)	35 905	41 369	32 304	44 194	22 670	23 055	23 716
Vývozní hodnota (tis. Kč)	217 771	337 713	192 726	277 882	217 353	143 854	213 684
Vývozní hodnota (Kč/kg)	6,07	8,16	5,97	6,29	9,59	6,24	9,01

Pramen: ČSÚ

Vývoj domácí produkce, dovozu a vývozu brambor konzumních ostatních od roku 2006/2007 do roku 2015/2016

Pramen: ČSÚ

Nejvýznamnější země zahraničního obchodu s bramborami konzumními ostatními v letech 2014/15 a 2015/16

Hospodářský rok	Dovoz			Vývoz		
	Země	Množství (t)	Dovozní hodnota (Kč/kg)	Země	Množství (t)	Vývozní hodnota (Kč/kg)
2014/15	Německo	86 594,0	2,12	Slovensko	20 360,6	6,28
	Francie	41 725,0	3,76	Bulharsko	1 004,2	7,45
	Nizozemsko	5 368,4	2,35	Rakousko	888,0	3,60
	Slovensko	4 551,4	2,60	Německo	492,9	5,66
2015/16	Německo	149 053,7	4,68	Slovensko	19 308,7	9,82
	Nizozemsko	27 836,5	4,62	Polsko	2 816,1	3,69
	Francie	22 960,4	8,88	Rakousko	757,2	5,97
	Slovensko	6 395,1	4,86	Německo	377,0	11,14

Pramen: ČSÚ

Cenový vývoj produkce brambor konzumních ostatních

Průměrná roční CZV brambor konzumních ostatních za kalendářní rok je z pohledu úrovně cen ovlivněna údaji ze dvou sklizňových sezón. Průměrná CZV v roce 2015 činila 4,10 Kč/kg a za první polovinu roku 2016 dosahovala 6,24 Kč/kg (ČSÚ).

Průměrné roční CZV pozdních konzumních brambor (Kč/kg)

Ukazatel/Rok	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Kč/kg	6,44	3,53	3,30	4,24	5,18	2,83	5,75	5,36	4,10	5,17

Pramen: ČSÚ

Průměrné měsíční CZV pozdních konzumních brambor (Kč/kg)

Ukazatel	2007/08	2008/09	2009/10	2010/11	2011/12	2012/13	2013/14	2014/15	2015/16
Září	4,71	3,89	3,66	5,88	3,18	3,22	6,90	3,46	5,43
Říjen	4,60	3,69	3,32	5,71	3,04	3,19	6,89	3,48	5,73
Listopad	4,26	3,30	3,10	5,91	2,81	3,53	7,31	2,89	5,94
Prosinec	4,33	3,10	2,62	5,86	2,52	3,86	6,83	2,93	6,11
Leden	4,01	3,20	2,94	5,96	2,55	3,98	7,17	3,04	5,98
Únor	3,90	3,22	2,86	6,40	2,41	4,35	6,84	3,00	6,29
Březen	3,65	3,35	3,07	6,66	2,44	4,60	6,99	3,01	6,33
Duben	3,62	3,55	3,27	6,91	2,43	4,38	6,55	2,84	6,54
Květen	3,16	3,29	3,45	6,75	2,48	4,83	6,61	2,87	6,56
Červen	3,08	3,59	3,43	6,34	2,16	4,47	6,69	3,05	5,76
Průměr¹⁾	4,18	3,42	3,18	6,24	2,60	4,04	6,89	3,06	6,07

Pramen: ČSÚ

Poznámka:¹⁾ aritmetický průměr za období září až červen, údaje za červenec a srpen nejsou evidovány jako CZV pozdních konzumních brambor

Průměrné měsíční SC pozdních konzumních brambor (Kč/kg)

Ukazatel	2007/08	2008/09	2009/10	2010/11	2011/12	2012/13	2013/14	2014/15	2015/16
Červenec	14,56	12,53	11,15	14,53	12,97	12,13	20,25	10,25	13,45
Srpen	11,38	10,33	9,03	13,83	10,12	8,71	17,14	9,77	12,29
Září	10,00	9,42	8,88	14,08	9,54	9,61	15,42	8,38	14,79
Říjen	9,64	9,02	8,92	13,55	8,47	9,02	16,18	8,73	15,59
Listopad	9,47	9,01	8,85	13,86	8,81	10,07	16,57	9,76	14,30
Prosinec	9,73	9,29	9,15	15,58	9,18	10,67	17,67	10,83	14,90
Leden	10,19	9,17	9,90	15,67	8,92	12,53	17,60	10,41	15,82
Únor	10,36	9,59	10,51	17,24	10,04	13,92	17,64	11,44	15,82
Březen	10,21	10,65	11,00	17,90	10,60	15,47	17,57	11,67	17,26
Duben	10,71	11,09	12,44	18,71	10,37	15,63	16,81	12,26	16,69
Květen	10,98	11,60	12,26	18,63	10,75	17,03	17,05	18,18	17,24
Červen	16,57	14,88	19,33	16,12	17,00	26,23	15,11	13,45	19,63
Průměr¹⁾	11,15	10,55	10,95	15,81	10,56	13,41	17,08	11,26	15,65

Pramen: ČSÚ

Poznámka:¹⁾ aritmetický průměr za hospodářský rok

BRAMBORY SADBOVÉ

Porosty sadby brambor 2016

V roce 2016 došlo k nárůstu přihlášených množitelských ploch o 20 ha. Objem dovozu na základě ohlášení podle zákona č. 219/2003 Sb., o uvádění do oběhu sadby pěstovaných rostlin, činil 9 766 t sadbových brambor v 1 276 partiích, především z Německa a Nizozemska.

Do uznávacího řízení bylo přihlášeno 218 odrůd. Na ploše větší než 100 ha se množilo 6 odrůd.

Výsadba proběhla převážně v měsíci dubnu až do poloviny května v optimálních podmínkách. Pouze na severní Moravě byly brambory sázeny se zpožděním a následné sucho způsobilo opoždění vývoje porostů. Růst a vývoj byl pomalejší, více porostů bylo nevyrovnaných a mezerovitých z důvodu častého odklíčení sadby.

Zdravotní stav z pohledu virových chorob v porostu byl dobrý. Byly větší problémy s bakteriálním černáním stonků a větší mezerovitostí porostů, což vedlo často k neuznání partií. Více se vyskytovaly plevelné brambory v důsledku předchozích mírných zim. Často se musely provádět vícenásobné selekce. Dále bylo vyšší napadení porostů plísní bramboru i ve stonkové formě.

Ukončení vegetace probíhalo v běžných termínech. Sklizeň sadby probíhala většinou optimálně, s průměrným až vyšším výnosem. Na hlízách se v některých lokalitách vyskytovala strupovitost a hniloby.

Průběh uznávacího řízení sadby brambor (ha) v letech 2006 až 2016

Ukazatel	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Přihlášená plocha	3 744	3 909	4 031	3 703	3 435	3 470	3 249	3 173	3 351	2 924	2 945
Plocha k odběru na posklizňové zkoušky	3 633	3 835	3 935	3 650	3 334	3 406	3 199	3 071	3 320	2 854	2 877
Uznaná plocha	2 671	2 652	3 253	3 465	2 652	3 223	2 501	2 864	2 983	2 590	2 459 ¹⁾

Pramen: ÚKZÚZ

Poznámka: ¹⁾ Údaj k 2.12.2016

Výsledky uznávacího řízení sadby brambor v roce 2015

Kategorie a stupeň	Celkem zkoušeno		Uznáno		Sestupněno		Neuznáno	
	porostů	ha	porostů	ha	porostů	ha	porostů	ha
RMP - SE1	13	13	12	12	1	1	0	0
			92,3 %	92,3 %	7,7 %	7,7 %	0 %	0 %
RMP - SE2	32	34,9	25	33,3	6	1,4	1	0,2
			78,1 %	95,4 %	18,8 %	4 %	3,1 %	0,6 %
Z - E1	27	27,6	21	23,3	5	4,2	1	0,1
			77,8 %	84,3 %	18,5 %	15,2 %	3,7 %	0,5 %
Z - E2	34	37,3	33	37	1	0,3	0	0
			97,1 %	99,2 %	2,9 %	0,8 %	0 %	0 %
Z - E3	189	169,2	176	157,3	10	10,7	3	1,2
			93,1 %	93 %	5,3 %	6,3 %	1,6 %	0,7 %
C - A	917	1 000,9	865	945,8	9	11,9	43	43,2
			94,3 %	94,5 %	1 %	1,2 %	4,7 %	4,3 %
C - B	831	1572	716	1 381,4	12	28,9	103	161,7
			86,2 %	87,9 %	1,4 %	1,8 %	12,4 %	10,3 %
CELKEM	2 043	2 854,8	1 848	2 590,1	44	58,3	151	206,4
			90,5 %	90,7 %	2,2 %	2 %	7,4 %	7,2 %

Pramen: ÚKZÚZ

Výsledky uznávacího řízení sadby brambor v roce 2016

Kategorie a stupeň	Celkem zkoušeno		Dosud hodnoceno		Uznáno		Sestupněno		Neuznáno		Přijato
	porostů	ha	porostů	ha	porostů	ha	porostů	ha	porostů	ha	
ŠRM - PBTC	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
			0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	
RMP - PB1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
			0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	
RMP - PB2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
			0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	
RMP - PB3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
			0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	
RMP - PB4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
			0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	
Z - S	34	18,8	34	18,8	28	17	6	1,8	0	0	34
			100 %	100 %	82,4 %	90,3 %	17,6 %	9,7 %	0 %	0 %	
Z - SE	73	118,8	73	118,8	61	84	11	28,8	1	6	73
			100 %	100 %	83,6 %	70,7 %	15,1 %	24,3 %	1,4 %	5,1 %	
Z - E	237	190	235	189,2	228	185,2	5	3	2	1	237
			99,2 %	99,6 %	97 %	97,9 %	2,1 %	1,6 %	0,9 %	0,5 %	
C - A	896	1040,4	869	987,6	783	899,3	28	31,3	58	57	894
			97 %	94,9 %	90,1 %	91,1 %	3,2 %	3,2 %	6,7 %	5,8 %	
C - B	765	1477,1	734	1 415,4	643	1 247,6	2	6	89	161,7	762
			95,9 %	95,8 %	87,6 %	88,1 %	0,3 %	0,4 %	12,1 %	11,4 %	
C - Bn	15	25,6	15	25,6	15	25,6	0	0	0	0	15
			100 %	100 %	100 %	100 %	0 %	0 %	0 %	0 %	
CELKEM	2 020	2 870,7	1 960	2 755,4	1 758	2 458,7	52	71	150	225,8	2 015
			97 %	96 %	89,7 %	89,2 %	2,7 %	2,6 %	7,7 %	8,2 %	

Pramen: ÚKZÚZ

Poznámka: údaje k 2.12.2016

Počet odrůd na množitelských plochách v letech 2005 až 2016

Rok	Množitelská plocha			
	nad 100 ha	50 - 100 ha	10 - 50 ha	do 10 ha
	Počet odrůd			
2006	9	8	43	119
2007	10	8	48	133
2008	8	12	50	129
2009	8	11	49	141
2010	6	10	48	117
2011	5	11	54	113
2012	7	6	59	124
2013	7	6	57	127
2014	7	7	58	145
2015	6	9	43	145
2016	6	11	36	165

Pramen: ÚKZÚZ

Odrůdy s větší množitelskou plochou než 100 ha v roce 2014:

Adéla, Marabel, Impala, Dali, Ornella, Eurostarch, Princess.

Odrůdy s větší množitelskou plochou než 100 ha v roce 2015:

Adéla, Marabel, Impala, Dali, Ornella, Eurostarch.

Odrůdy s větší množitelskou plochou než 100 ha v roce 2016:

Adéla, Ornella, Impala, Eurostarch, Marabel, Dali.

Přehled dovezené sadby brambor v tunách

Rok	Generace								Počet odrůd
	SE 1	SE 2	E 1	E 2	E 3	A	B	Celkem	
2010	0,00	0,00	14,15	106,40	1743,25	1305,14	1680,42	4849,36	131
2011	0,00	48,00	44,78	273,35	2098,20	3413,67	244,09	6122,08	140
2012	25,00	4,00	32,80	132,58	1602,19	2274,42	24,20	4095,19	151
2013	0,00	0,00	24,78	303,87	1801,67	4530,50	241,26	6902,07	170
2014	0,90	0,00	51,00	327,20	1832,60	5497,50	39,00	7748,11	190
2015	6,25	0,26	15,00	231,20	1371,64	5537,53	20,00	7181,94	187
	PBTC	PB	S	SE	E	A	B		
2016	0,00	0,00	35,0	253,37	1458,94	7920,60	98,20	9766,11	186

Pramen: ÚKZÚZ

Poznámka: * Dovoz sadbových brambor dovezených na základě ohlášení dovozu podle zákona č. 219/2003 Sb., o uvádění do oběhu sadby pěstovaných rostlin a o změně některých zákonů v platném znění

Rozhodující množství sadby brambor se do ČR dováží z Německa a Nizozemska, v malém množství v roce 2016 proběhl dovoz z Rakouska, Francie, Slovenska, Polska, Dánska a Velké Británie.

VÝROBKY A POLOTOVARY Z BRAMBOR

V hospodářském roce 2015/16 bylo ve výrobcích a polotovarech dovezeno po konverzním přepočtu 190,2 tis. t brambor a 41,9 tis. t v bramborovém škrobu. Vyvezeno bylo 71,5 tis. t přepočtených syrových brambor ve výrobcích a polotovarech a 55,7 tis. t v bramborovém škrobu.

Dovoz výrobků a polotovarů z brambor přepočtený na syrové brambory

Výrobek/Hospodářský rok			2010/11	2011/12	2012/13	2013/14	2014/15	2015/16
Položka KN	Název výrobku ¹⁾	Koef. přepočtu	Dovoz brambor po konverzním přepočtu výrobků a polotovarů (t)					
07101000	Brambory i vařené zmrazené	1,9	1 935,3	2 974,1	3 218,2	3 232,8	3 161,0	2 594,9
07129005	Brambory, i sekané na kousky, plátky, rozdrčené	6,5	356,3	213,6	647,6	1 562,0	1 991,6	3 418,0
11051000	Mouka, krupice a prášek z brambor	6,5	379,7	415,1	346,5	374,3	1 964,3	684,5
11052000	Mouka, granule a pelety z brambor	6,5	27 466,7	22 704,9	25 311,7	31 356,4	41 873,8	56 601,6
20041010	Brambory vařené neupravené, zmrazené	1,9	15 646,7	19 273,1	23 871,3	22 975,7	21 243,1	26 461,0
20041091	Brambory ve formě mouky, krupice	6,5	1 643,0	2 305,2	623,7	129,3	94,4	251,7
20041099	Brambory konzervované ne v octě, zmrazené	3,3	83 293,7	76 533,0	63 138,3	104 772,0	77 386,7	77 862,1
20052010	Brambory ve formě mouky, šrotu nebo vloček	6,5	7 877,4	6 369,6	6 092,3	3 925,9	4 144,4	5 692,4
20052020	Brambory tence krájené, smažené, pečené	4,2	12 068,9	7 467,8	6 787,5	5 690,2	6 809,2	7 360,6
20052080	Bramborové výrobky - ostatní	3,0	5 989,2	5 602,5	6 341,2	8 435,9	8 897,6	9 320,2
Dovoz syrových brambor po konverzním přepočtu (t)			156 325,0	143 859,0	137 378,0	182 454,6	167 566,1	190 247,0
Dovoz syrových brambor i pro výrobu škrobu po konverzním přepočtu (t)								
11081300	Škrob bramborový (t)	4,7	50 808,3	23 063,9	34 253,3	27 696,4	25 463,3	41 970,4
Celkový dovoz syrových brambor po konverzním přepočtu (t)			207 133,3	166 929,9	171 631,3	210 151,0	193 029,9	232 217,4

Pramen: ČSÚ

Poznámka: ¹⁾ Zkrácený název výrobku

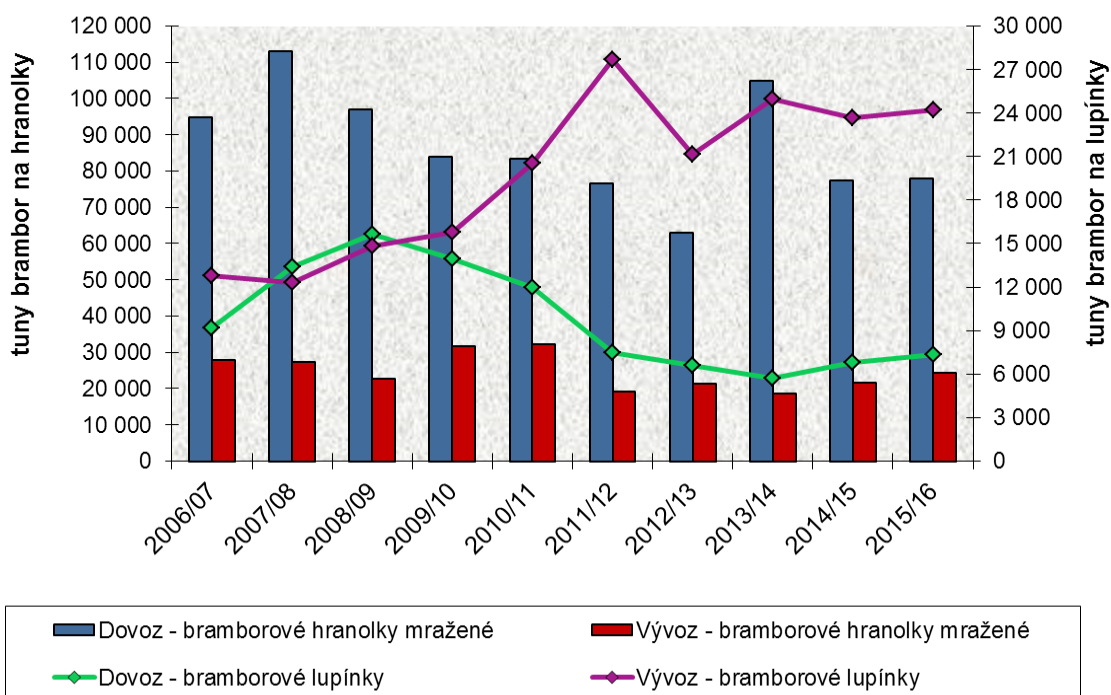
Vývoz výrobků a polotovarů z brambor přepočtený na syrové brambory

Výrobek/Hospodářský rok			2010/11	2011/12	2012/13	2013/14	2014/15	2015/16
Položka KN	Název výrobku ¹⁾	Koef. přepočtu	Vývoz brambor po konverzním přepočtu výrobků a polotovarů (t)					
07101000	Brambory i vařené, zmrazené	1,9	202,4	178,7	390,5	641,0	941,5	1 134,8
07129005	Brambory, i sekané na kousky, plátky, rozdrčené	6,5	1 694,0	2 789,5	2 051,9	468,7	4 757,1	5 334,8
11051000	Mouka, krupice a prášek z brambor	6,5	8,9	3,8	3,4	165,5	4 838,8	28,5
11052000	Mouka, granule a pelety z brambor	6,5	1 960,7	1 675,2	1 302,1	2 262,5	1 518,3	10 563,1
20041010	Brambory vařené jinak neupravené, zmrazené	1,9	644,0	294,9	166,1	128,2	36,5	57,1
20041091	Brambory ve formě mouky, krupice	6,5	2,8	0,1	0,1	0,6	0,2	0,0
20041099	Brambory konzervované ne v octě, zmrazené	3,3	32 165,8	19 148,3	21 244,1	18 605,4	21 697,6	24 481,8
20052010	Brambory ve formě mouky, šrotu, vloček	6,5	1 695,6	1 736,3	1 360,6	1 552,1	2 124,8	3 021,8
20052020	Brambory tence krájené, smažené, pečené	4,2	20 531,0	27 709,9	21 157,7	24 949,0	23 681,7	24 224,9
20052080	Bramborové výrobky - ostatní	3,0	23 806,4	2 202,8	1 962,0	2 465,5	3 035,8	2 651,0
Vývoz syrových brambor po konverzním přepočtu (t)			61 287,0	55 739,0	49 634,0	51 238,5	62 632,2	71 497,9
Vývoz syrových brambor i pro výrobu škrobu po konverzním přepočtu (t)								
11081300	Škrob bramborový (t)	4,7	35 502,1	33 205,1	34 990,4	37 549,1	47 956,8	55 727,1
Celkový vývoz syrových brambor po konverzním přepočtu (t)			96 789,1	88 941,1	84 624,4	88 787,6	110 589,0	127 225,0

Pramen: ČSÚ

Poznámka: ¹⁾ Zkrácený název výrobku

Dovoz a vývoz brambor potřebných k výrobě bramborových hranolků a bramborových lupínků

Pramen: ČSÚ

Poznámka: přepočten podle metodiky ÚZEI

Země nejvyššího objemu zahraničního obchodu s ČR v letech 2014/15 až 2015/16 (položka KN 20041099 – bramborové hranolky)

Dovoz			Vývoz		
Země	Množství (t)	Celková dovozní hodnota (tis. Kč)	Země	Množství (t)	Celková vývozní hodnota (tis. Kč)
2014/15					
Polsko	12 374,3	240 799	Maďarsko	3 111,7	45 851
Nizozemsko	5 582,1	143 158	Slovensko	2 009,2	36 209
Belgie	3 456,2	53 027	Rumunsko	822,2	13 728
Německo	1 115,1	28 923	Polsko	403,1	6 473
2015/16					
Polsko	13 316,7	249 077	Maďarsko	3 476,4	51 796
Nizozemsko	5 983,3	145 791	Slovensko	2 015,5	34 625
Belgie	2 688,2	44 268	Rumunsko	1 388,3	22 516
Německo	840,1	21 778	Polsko	383,2	6 276

Pramen: ČSÚ

**Země nejvyššího objemu zahraničního obchodu s ČR v letech 2014/14 a 2015/16
(položka KN 20052020 – bramborové lupínky)**

Dovoz			Vývoz		
Země	Množství (t)	Celková dovozní hodnota (tis. Kč)	Země	Množství (t)	Celková vývozní hodnota (tis. Kč)
2014/15					
Polsko	1 026,7	99 088	Maďarsko	2 206,2	182 310
Německo	363,5	15 145	Slovensko	1 911,7	156 993
Itálie	64,6	3 591	Polsko	1 313,4	80 394
Belgie	55,5	5 230	Rumunsko	79,2	6 519
2015/16					
Polsko	1 098,4	101 829	Maďarsko	2 691,7	219 652
Německo	315,3	16 821	Slovensko	2 119,2	166 866
Velká Británie	146,9	20 241	Rumunsko	431,9	35 976
Itálie	82,6	4 595	Polsko	405,2	25 047

Pramen: ČSÚ

ŠKROB BRAMBOROVÝ A BRAMBORY URČENÉ K VÝROBĚ BRAMBOROVÉHO ŠKROBU

Rok 2015 nebyl pěstiteli brambor v České republice hodnocen jako příznivý rok. Během července a srpna bylo velké sucho a více než 30 dní ve sledovaném období překročila teplota 30 °C, což je hraniční teplota pro růst brambor. Stejně špatně jako zemědělci v České republice dopadli i polští, rakouští a němečtí pěstitelé brambor. Sucho přineslo mírný nedostatek bramborového škrobu na trhu, což během podzimu 2015 nastartovalo růst cen škrobu nejen v Evropě, ale i na tzv. „spotových“ trzích.

Produkční plochy brambor v České republice se zvýšily o dalších téměř 200 hektarů, protože brambory pro výrobu škrobu se staly pro české zemědělce zajímavou komoditou.

Vývoj produkčních ploch a produkce brambor na výrobu škrobu

Rok sklizně	Produkční plocha (ha)	Zpracováno brambor (t)	Množství vyrobeného škrobu* (t)	Průměrná škrobnatost (%)	Průměrný výnos brambor (t/ha)	Průměrný výnos škrobu (t/ha)	Průměrná cena brambor (Kč/t)
2004/05	5 173	147 898	33 644	20,11	28,65	6,6	2 040
2005/06	5 257	166 353	36 281	18,80	31,70	7,0	1 815
2006/07	4 857	110 576	25 016	19,81	23,00	5,3	1 809
2007/08	4 521	149 622	32 692	18,86	33,00	7,3	1 906
2008/09	4 216	136 177	30 105	19,18	33,00	7,5	1 802
2009/10	4 378	136 581	29 618	18,70	33,00	7,2	1 777
2010/11	4 122	125 685	26 710	18,20	31,00	6,6	1 750
2011/12	3 104	148 441	30 552	17,60	47,80	9,8	1 950
2012/13	3 709	123 890	26 585	18,30	33,40	7,1	2 400
2013/14	3 985	110 079	23 113	18,40	27,60	5,8	2 400
2014/15	4 670	179 496	36 306	17,20	38,40	7,7	2 400
2015/16	4 868	127 040	25 842	17,30	26,10	5,3	2 400

Pramen: ČŠS

Poznámka: * údaj zahrnuje škrob vyrobený v České republice a Rakousku

Nařízení vlády č. 50/2015 Sb., o stanovení některých podmínek poskytování přímých plateb zemědělcům a o změně některých souvisejících nařízení vlády

V souvislosti s uvedeným nařízením, které nabylo účinnosti 1. dubna 2015, je v rámci dobrovolné podpory vázané na produkci poskytována podpora na produkci brambor určených pro výrobu škrobu. Kromě dalších náležitostí je součástí žádosti o podporu smlouva o pěstování brambor určených pro výrobu škrobu nebo její kopie, uzavřená žadatelem o poskytnutí podpory s výrobcem bramborového škrobu pro příslušný hospodářský rok.

V České republice zůstávají pouze dva výrobci bramborového škrobu – LYCKEBY AMYLEX, a.s. Horažďovice a Škrobárny Pelhřimov, a.s. Svůj podíl na českém trhu s bramborami pro výrobu škrobu neustále zvyšuje rakouská firma Agrana Gmünd.

Bilance zahraničního obchodu s bramborovým škrobem (KN 11081300) (t)

Ukazatel/Rok	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016*
Dovoz	7 801	8 214	8 747	7 670	4 891	7 268	5 774	6 666	7 753
Vývoz	3 374	7 488	11 299	6 218	8 488	7 666	9 989	11 710	8 540
Saldo	- 4 427	- 726	2 552	-1452	3 597	398	4 215	5 044	787

Pramen: ČSÚ

Poznámka: * do 31. 10. 2016

Dovoz a vývoz dextransů a modifikovaných škrobů (KN 35051010, 50, 90) (t)

Ukazatel/Rok	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016*
Dovoz	16 267	10 169	9 379	11 665	14 819	15 695	16 740	17 262	18 431	16 887
Vývoz	14 230	12 683	11 451	16 860	10 233	14 039	9 896	10 460	14 646	12 778
Saldo	- 2 037	2 514	2 072	5 195	- 4 586	- 1 656	- 6 844	- 6 802	- 3 785	- 4 109

Pramen: ČSÚ

Poznámka: * do 31. 10. 2016

Dovoz a vývoz přípravků k úpravě povrchu na bázi škrobu (KN 38091010, 30, 50, 90) (t)

Ukazatel/Rok	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016*
Dovoz	478	300	368	382	396	394	385	440	241	832
Vývoz	190	121	213	110	144	150	119	103	118	114
Saldo	- 288	- 179	155	- 272	- 252	- 244	- 266	- 337	- 123	- 718

Pramen: ČSÚ

Poznámka: * do 31. 10. 2016

Statistika výroby bramborového škrobu v České republice v roce 2015

Firma	Osázené plochy (ha)	Kontrahováno brambor (t)	Průměrný výnos brambor z 1 ha (t)	Množství zpracovaných brambor (t)	Množství nakoupeného škrobu * (t)	Průměrná škrobnatost (%)
Škrobárny Pelhřimov, a. s.	1 716	57 746	27,89	47 861	9 834	17,5
LYCKEBY AMYLEX, a. s. **	2 344	86 921	24,94	58 465	12 240	17,9
Celkem	4 060	144 667	26,19	106 326	22 074	17,7

Pramen: ČŠS

Poznámka: * nakoupený = vyrobený škrob podle pravidel EU, ** LYCKEBY AMYLEX, a.s. nakupuje brambory pro výrobu škrobu na území ČR a v Německu. V této tabulce je uveden nákup brambor celkem.

Statistika pěstování brambor pro výrobu škrobu na území České republiky v roce 2015

Firma	Osázené plochy (ha)	Kontrahováno brambor (t)	Průměrný výnos brambor z 1 ha (t)	Množství zpracovaných brambor (t)	Průměrná škrobnatost (%)
Škrobárny Pelhřimov, a.s.	1 716	57 746	27,89	47 861	17,5
LYCKEBY AMYLEX, a.s.*	2 127	74 976	23,09	49 129	17,6
Agrana Gmünd**	1 025	36 400	29,31	30 050	16,7
Celkem	4 868	169 122	26,10	127 040	17,3

Pramen: ČŠS

Poznámka: * LYCKEBY AMYLEX, a.s. nakupuje brambory pro výrobu škrobu na území ČR a v Německu. V této tabulce je uvedený nákup brambor vypěstovaných na území ČR.

**Agrana nakupuje brambory na území ČR a zpracovává je v Rakousku.

V hospodářském roce 2016/17 je v České republice dle informací od jednotlivých škrobáren osázeno 5 310 ha brambor pro výrobu bramborového škrobu. Uvedená osázená plocha je opět vyšší než byla v minulém sledovaném období. Toto znamená, že podpora vyplácená ve smyslu Nařízení vlády č. 50/2015 Sb. je správně nastavená a stabilizuje plochy brambor pro výrobu škrobu.

Snahou pěstitelů brambor pro výrobu škrobu a výrobců škrobu je zachování brambor jako citlivé komodity v souvislosti s tvorbou a uplatňováním Společné zemědělské politiky EU pro období 2015–2020, a to z důvodu udržení konkurenceschopnosti pěstování brambor v České republice. V souvislosti s dobrovolnou podporou vázanou na produkci se předpokládá podpora brambor pro výrobu škrobu ve výši 85 mil. Kč ročně.

PŘÍLOHY

I. Stručný přehled nepreferenčních celních sazeb EU vůči třetím zemím

Brambory

	celní sazba
Brambory sadbové KN 07011000	4,5 %
Brambory k výrobě škrobu KN 07019010	5,8 %
Brambory rané KN 07019050 (od 1. 1. do 15. 5.)	9,6 %
Brambory rané KN 07019050 (od 16. 5. do 30. 6.)	13,4 %
Brambory ostatní KN 07019090	11,5 %

Výrobky z brambor a bramborový škrob

	celní sazba
Brambory (i vařené), mražené bez příměsí KN 07101000	14,4 %
Mouka, krupice a prášek z brambor KN 11051000	12,2 %
Vločky, granule a pelety z brambor KN 11052000	12,2 %
Bramborový škrob KN 11081300	166 EUR/t
Skupina ostatní zeleniny připravené nebo konzervované jinak než v octě nebo kyselině octové, zmražené, jiné než výrobky skupiny 2006	
Brambory vařené, jinak neupravené KN 20041010	14,4 %
Brambory ve formě mouky, šrotu nebo vloček KN 20041091	7,6 % + zemědělský komponent
Brambory ostatní KN 20041099	17,6 %
Skupina ostatní zeleniny připravené nebo konzervované jinak než v octě nebo kyselině octové, nezmražené, jiné než výrobky skupiny 2006	
Brambory konzervované ve formě mouky, šrotu nebo vloček KN 2005 20 10	8,8 % + zemědělský komponent
Brambory tence krájené, smažené nebo pečené, též solené nebo ochucené, hermeticky uzavřené, vhodné pro okamžitou spotřebu KN 2005 20 20	14,1 %
Ostatní brambory KN 2005 20 80	14,1 %

Výrobky ze škrobu nebo přípravky na bázi škrobu:

	celní sazba
Dextriny KN 3505 10 10	9 % + 17,7 EUR/ 100 kg
Esterifikované a etherifikované škroby KN 3505 10 50	7,7 %
Ostatní modifikované škroby KN 3505 1090	9 % + 17,7 EUR/ 100 kg
Přípravky k úpravě povrchu, k apretování na podkladě škrobnatých látek, obsahujících méně než 55 % takových látek KN 3809 10 10	8,3 % + 8,9 EUR/ 100 kg (maximální celní sazba MAX 12,8 %)
Přípravky k úpravě povrchu, k apretování na podkladě škrobnatých látek, obsahujících nejméně 55 %, ale méně než 70 % takových látek KN 3809 10 30	8,3 % + 12,4 EUR /100 kg (maximální celní sazba MAX 12,8 %)
Přípravky k úpravě povrchu, k apretování na podkladě škrobnatých látek, obsahujících nejméně 70 %, ale méně než 83 % takových látek KN 3809 10 50	8,3 % + 15,1 EUR/ 100kg (maximální celní sazba MAX 12,8 %)
Přípravky k úpravě povrchu, k apretování na podkladě škrobnatých látek, obsahujících nejméně 83 % takových látek KN 3809 10 90	8,3 % + 17,7 EURO/ 100 kg (maximální celní sazba MAX 12,8 %)

2. Preferenční neomezený přístup na trh EU pro brambory a výrobky z brambor

U brambor a výrobků z brambor poskytuje EU preferenční neomezený přístup na trh západoevropským zemím mimo EU, některým zemím Středomoří, zemím západního Balkánu, Moldavsku, Turecku, Chile, Mexiku, Republice Jižní Afrika a v rámci všeobecného systému preferencí i dalším rozvojovým a nejméně rozvinutým zemím. Dále poskytuje preferenční přístup v rámci kvót, důležitý zejména pro dodávky raných brambor ze zemí Středomoří.

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ

Vydalo Ministerstvo zemědělství
Těšnov 65/17, 110 00 Praha 1
internet: www.eagri.cz
e-mail: info@mze.cz

ISBN 978-80-7434-338-4